

THEOSOFIA

Jaargang 102 nummer 6, december 2001
Tweemaandelijks tijdschrift van de Theosofische
Vereniging in Nederland

Redactie:

Ali Ritsema (hoofdredacteur),
Els Rijneker (secretaris),
Richard van Dijk,
Anne Myrthe Iken,
Elisabeth Raven
Marjan Snakenborg

Secretariaat redactie:

Tolstraat 154, 1074 VM
Amsterdam

Abonnementen: f30 (13,50
Euro) per jaar (Nederland en
België). Losse nummers: f5
(2,25 Euro).

Zetwerk: Willy Evelein
Druk: AD-Druk bv / Zeist
Omslag ontwerp: Tom Ockerse

© 2001
Theosofische Vereniging in
Nederland / Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotoko-
pie, microfilm, of op andere wijze,
zonder voorafgaande toestemming van
de uitgever.

Inhoud

Religion <i>per se</i> Radha Burnier	210
Dharma, de morele orde van het universum Hugh Dixon	213
Christos H.P. Blavatsky	221
Universele verantwoordelijkheid Samdhong Rinpoche	224
Instructies voor het millennium Dalai Lama	228
Opvoeden tot wereldburgerschap Ing-Britt Wiklund	229
Het pad van devotie en liefde Bhupendra R. Vora	232
Een blik op het oorspronkelijke programma Danielle Audoin	236
Keuzes	240
Dialogoog	242
Verenigingsnieuws	244
Adressen Theosofische Vereniging	248

De Theosofische Vereniging is niet verantwoordelijk voor
enigerlei mening in dit tijdschrift tot uiting gebracht tenzij
vervat in een officieel document.

Religion *per se*

– Radha Burnier

Theosofie is niet zomaar een religie, het is religie *per se*; Theosofie is de Wijsheidsreligie in het hart van alle religies; zij kan worden gevonden als alle verharding, verkeerde interpretaties en vormen van bijgeloof opzij zijn gezet; ware religie en filosofie moeten een oplossing bieden voor elk probleem; De Theosofische Vereniging werd gekozen als de hoeksteen, het fundament van de toekomstige religies van de mensheid.

Uit: *The Theosophist*,
november 2000
Vertaling: Corrie Blaak

Allen die de theosofische literatuur bestuderen en die serieuze leden van de TV zijn, kennen deze stellingen. Maar wat ze inhoudend voor het werk van de Vereniging en in het bijzonder voor de rol die de Vereniging in de toekomst zal spelen, wordt door de meeste leden niet begrepen. Het is duidelijk dat de naam ‘Theosofische Vereniging’ niet zomaar of zonder bedoeling is gekozen. Het legt het verband uit tussen de groep mensen die tot de vereniging behoren en die transcendentale kennis die de Wijsheidsreligie is, en de zelfopofferende levenswijze welke de ziel voor het Eeuwige opent en deze voorbereidt om een begripvol en wijs dienaar van de zieke wereld te zijn.

Dit gebrek aan begrip heeft tot gevolg dat men ertoe neigt de Vereniging als een gewone club van mannen en vrouwen te beschouwen, weliswaar met goede bedoelingen en idealistisch, maar ook niet meer dan dat. Men klaagt er regelmatig over hoe moeilijk het is om nieuwe mensen aan te trekken voor de TV, omdat er veel ‘occulte’ en ‘esoterische’ groepen informatie van onze Vereniging geleend hebben en om de aandacht op zich te vestigen, deze op een vervormde en soms zelfs sensationele wijze naar buiten brengen.

Dit is met name het geval met betrekking tot het denkbeeld van de Meesters van Wijsheid en de Occulte Hiërarchie van

Volmaakte Wezens. Toch is er geen reden om ontmoedigd te zijn.

Een hernieuwing van energie en een toekomstige periode van schitterend werk ligt er voor de TV, mits de leden niet blijven steken op het niveau van ideeën en informatie. Dit is het moment voor de TV om ontvankelijke denkvermogens met een inspirerende, universele en religieuze geest, te verlichten en de verheven doelstellingen die in de naam van de Vereniging besloten liggen, waar te maken.

Het eerste doeleinde van de TV is menslievendheid. De ware theosoof is een filantroop – ‘niet voor zichzelf, maar voor de wereld waarin hij leeft’. Filantropie en filosofie, het juiste begrip van het leven en de mysteriën ervan, zullen samen de ‘vereiste basis’ om invloedssferen te vinden vormen en het juiste pad tonen.

Deze raad van de Mahatma KH wordt gevolgd door zijn opmerking dat er een absolute behoefte is aan de leer van het hart in tegenstelling tot de leer van het oog. Alleen dat kan de wereld bevrijden van haar moreel en geestelijk lijden.

In de Doeleinden van de Vereniging is veel hiervan samengevat: de zelfverloochening die de basis is van een waar religieus bewustzijn; een dynamische, altruïstische geest, gericht op het ontdekken van de juiste oplossing voor het morele en geestelijke leed van de mensheid; en bereidheid om de nodige offers te brengen om door te dringen tot het mysterie van het leven, en in het bijzonder tot de aard van het zelf. De Doeleinden van de TV worden tegenwoordig oppervlakkig in praktijk gebracht omdat de leden zich zelden realiseren dat zij door een religieuze oriëntatie en door religieuze ijver - in de ruimste betekenis van het woord ‘religieus’ - verbonden zijn methet op een hoger plan brengen van het menselijk denken.

Het materialisme is momenteel niet te stuiten, hoewel in een wat andere vorm dan het materialisme in Blavatsky’s tijd, want het wordt niet ondersteund door het opkomend getij van wetenschappelijk denken. Het succes van de technologie – met de hartstocht om helemaal op te gaan

in het zoeken naar plezier, bezittingen verwerven en egocentrisme – brengen de mensen in de waan dat de onwetkelijke dingen waar ze zich aan hechten echt zijn en de moeite waard om te hebben.

Doordat zij de markt overstelpt met verleidelijke dingen en doordat gebruik gemaakt wordt van efficiënte technieken om miljoenen mensen te hersenspoelen, vergroot door de techniek de hebzucht. Consumptisme brengt niet alleen schade toe aan het milieu, maar het verergert ook het geweld en het egoïsme van de ‘dierlijke mens’.

Ik zou veel voorbeelden kunnen geven van hoe de snelle uiterlijke veranderingen die door het menselijk vernuft zijn voortgebracht, de mens zozeer beïnvloeden dat hij zijn eigen goddelijke mogelijkheden helemaal vergeet en hem als een idioot alsmaar in de tredmolens doet lopen van vermaak, ambitie en illusie. Zowel het materialisme als het dogmatisch geloof dat elk onderzoek en intelligent begrijpen onderdrukt, ontnemen de mensheid het contact met de ziel — dat wil zeggen, met zijn hogere aard. ‘Wanneer het zout zijn smaak heeft verloren, waarmee zal het dan worden gezouten?’

Waar de wereld wanhopig naar snakt is religie in de ware zin – Theosofie – waarnaar wordt geleefd en die een overpeinzing en een diep bewustzijn is van het feit dat leven één ondeelbaar geheel is. Al onze studie en werkzaamheid moeten tot een eenheid leiden ‘die zo universeel en alomvattend is dat geen mens en zelfs niet het allerkleinste stofje – van goden en sterfelingen tot dieren, grassprietjes en atomen – buiten haar licht kunnen staan’.

Om tot de hoeksteen van alle religies van de wereld te worden, moet de Theosofische Vereniging zo’n vitaliteit in het menselijk hart injecteren, hetgeen betekent dat de leden zelf moeten worden geïnspireerd om Theosofie voor te leven en haar niet alleen maar te bestuderen en te verkondigen. Op het uiterlijk vlak zou iedereen zich op individuele wijze moeten uitdrukken, in overeenstemming met de creatieve energie die van binnenuit stroomt. De vormen

waarin uitdrukking wordt gegeven aan religieuze gevoelens, zoals eerbied, aspiratie en zelfovergave zullen altijd verschillen. Maar de vormen worden onbelangrijk en houden op mensen te verdelen als men zich realiseert dat ware religie alleen bestaat op het gebied van het bewustzijn en dat een zuiver, onzelfzuchtig hart en een open, ongeconditioneerd denkvermogen er de basis van vormt.

Het bewustzijn is geleidelijk tot bloei gekomen gedurende het lange evolutionaire proces, aanvankelijk met de ontwikkeling van de zintuigen, dan van de emoties en het denkvermogen en uiteindelijk van de opmerkelijke intellectuele krachten die de mens in dit stadium aan de dag legt. Maar, zoals het nu functioneert zonder het licht van *buddhi*, is het intellect blind en zoekt vergeefs naar oplossingen voor problemen als oorlog, armoede en zedeloosheid. Het is niet in staat te zien dat de spirituele weg de enige is die de mensheid kan bevrijden van het herhaaldelijk maken van ernstige blunders. Het is zoals de *Bhagavadgita* zegt, het denken vertakt zich in vele richtingen die elkaar tegenspreken en daardoor scheidt het verwarring en leed. Maar *buddhi* is de beslissende factor, omdat het helderheid van bewustzijn betekent, een waarneming die holistisch is en die gebaseerd is op de eenheid van het bestaan.

Het toekomstig welzijn van de mens hangt ervan af of de energie gericht wordt op het ontwakken van *buddhi* dat soms intuïtie wordt genoemd. Intuïtie is niet een voorgevoel; het kan niet bestaan zolang het persoonlijk zelf, dat een product van het scheidende denkvermogen is, actief en dominant is. Het persoonlijk zelf moet afsterven en plaats maken voor een nieuwe vorm van bewustzijn, wil er werkelijk vooruitgang zijn.

De 'Gulden Treden' die naar de Tempel van Wijsheid leiden geven in het kort de weg aan die leidt tot het ongesluierd geestelijk inzicht welke het totnogtoe onevenwichtige denken zal verlichten en haar doeleinden en werkzaamheid zal activeren. Deze richtlijnen zijn essentieel om te

begrijpen hoe Theosofen moeten werken en handelen, en ze mogen niet worden verwaarloosd. Iedere zin moet grondig worden bestudeerd wat betreft zijn betekenis en vervolgens ook in praktijk worden gebracht. Laten we als voorbeeld alleen de eerste zin eens nemen, welke ons zo eenvoudig toeschijnt en die geen uitleg of inspanning nodig lijkt te hebben. Maar is dat werkelijk zo? De volle betekenis van zuiverheid in gedachte, woord of daad begint in feite pas tot iemand door te dringen na jaren van aandachtig leven, en het zich volledig bewust zijn van het feit dat we de wereld voortdurend—in goede of kwade zin—beïnvloeden door de zuiverheid of onzuiverheid van de trillingen die uitgaan van elk deel van ons.

Een zuiver leven wordt gekenschetst door absolute integriteit en een onveranderlijke houding van onschuld naar alle levende wezens toe en doordat men voor zichzelf niets meer eist dan wat voor een eenvoudig leven noodzakelijk is. Het houdt ook in een gevoel van gelijkheid en respect voor alles dat tot de Natuur behoort, en een bereidheid tot dienen. Als enkelen een zuiver leven leiden, kan dat velen stimuleren om juist te leven; dit is afhankelijk van de mate van oprechtheid en toewijding bij hen die dit in praktijk brengen. En hoewel het aantal leden van de Theosofische Vereniging relatief klein is, zullen zij de wereld helpen veranderen, als zij het werkelijk ernstig menen.

Een open denkvermogen, een rein hart, een vurig verstand – elk van deze stappen zouden moeten worden overdacht, de veelvuldige implicaties moeten worden doorgrond en dagelijks doorleefd worden.

Dit werk moet niet halfslachtig gedaan worden, of alleen maar als de gelegenheid zich voordoet. Het moet het centrale aandachtspunt in het leven van de leden zijn. Met geduld en volharding moeten we ons voorbereiden op het verschijnen van het licht van *buddhi* in onszelf en in de mensheid. De Theosofische Vereniging heeft ons uniek toegerust om vooruitgang in deze richting te helpen bevorderen.

Dharma, de morele orde van het universum

– Hugh Dixon

Geweten

De bestudeerder wordt eraan herinnerd dat verstandelijke kennis van Theosofie het denkvermogen kan verlichten en verruimen. Niettemin kan de mens enkel *getransformeerd* worden door zich bewust te worden van de innerlijke realisatie¹; ervaring is hierbij de beste leermeester.

Uit ervaring weten wij dat er in het dagelijkse leven gedragsregels zijn die nageleefd moeten worden; regels waarvoor we het “paard dat we berijden” disciplineren en onder controle houden.

Deze gedragsystemen, menselijke moraliteit en ethiek geheten, worden gedragen door de samenleving, en zijn misschien in belangrijkere mate bepalend voor ons *geweten*.

In de *Collected Writings*² vertelt H.P. Blavatsky ons dat datgene wat we ‘geweten’ noemen gevormd wordt door de indrukken die het Ego in de fysieke persoon projecteert. Een vraag doet zich vervolgens voor: wat betekent deze term ‘Ego’? Wanneer we de ‘Theosophical Glossary’ raadplegen treffen we aan:

Het is een Latijns woord dat *Ik* betekent; het bewustzijn van het ‘*Ik ben Ik*’ - of *het gevoel een Ik te zijn*. De Esoterische Filosofie leert het bestaan van twee *Ego’s* in de mens, de sterfelijke of *persoonlijke*, en de Hogere, de Goddelijke of *Onpersoonlijke*; de eerste wordt *persoonlijkheid* genoemd en de laatste *Individualiteit*.

‘Naar gelang de persoonlijkheid... zich verenigt met het hogere bewustzijn, of Ego, wordt het leven van de sterfelijke mens meer beheerst door het Ego. Bedenk dat het hogere *Manas* (of Hoger Denkvermogen) verlicht door *Buddhi*... de onsterfelijke mens is, die telkens weer reïncarneert.’³

Buddhi wordt gedefinieerd als Universele Ziel of Denkvermogen; de geestelijke Ziel in de mens; het zesde beginsel en het voertuig *van Atma*.⁴ En zo ontmoet de beginnende bestudeerder van Theosofie het nieuwe woord ‘Atma’ terwijl hij al

geconfronteerd werd met de ene nieuwe term na de andere. Wanneer pogingen gedaan worden om de meer 'verfijnde hoogte' van onze zevenvoudige natuur - *Atma (of Atman)*, het zogeheten zevende beginsel - te definiëren, gaan hier de verklaringen over in beeldspraak met uitdrukkingen als: de vonk uit de ongeschapen Straal; één van de stralen van de Universele Zon; de Ene Werkelijkheid met Paramatman verbonden door het Stralende Koord; het alles doordringende goddelijke beginsel; de Adem van het eerste beginsel van de Grote Moeder; de wortel die nooit sterft; een straal van de Ene eeuwige Vlam; en de uitstralende Geest in ieder schepsel van de menselijke familie.⁵ Het opnemen van het woord 'schepsel' in deze slotzin kan enigszins vermakelijk zijn.

Bij dit punt aangekomen is het mogelijk dat we de draad van het verhaal kwijt zijn. Waar waren we? O ja, we begonnen bij 'geweten' van het onderwerp af te dwalen. Nu we uitgezocht(?) hebben wat 'Atma' is, kunnen we dit nu in verband brengen met 'geweten'.

HPB wijst erop dat 'de alomvattende, aldoordringende, eeuwige en universele essentie in de mens de goddelijke essentie [Atman] genoemd wordt. Dit is zijn morele leidsman, die herkend wordt in de intuïtie van het geweten; [het] doet in hem het verlangen naar onsterfelijkheid ontstaan en leidt hem er heen.'⁶

Laat het geweten zo zuiver mogelijk zijn en mogen we ons bij alle gewone dagelijkse dingen laten leiden door dit hoog ontwikkelde geweten.

We doen er goed aan 'de mening van niemand te stellen boven de stem van het eigen geweten. Laat dat geweten zo zuiver mogelijk zijn en mogen we ons bij alle gewone dagelijkse dingen laten leiden door dit hoog ontwikkelde geweten. Laten we al onze aandacht concentreren op het ideaal dat we ons gesteld hebben, dat ons innerlijk leven richting geeft, en omhoog kijken,

zonder de geringste aandacht te besteden aan de modder op onze voeten... Zij die in staat zijn deze inspanning op te brengen zijn de ware Theosofen', zegt HPB.⁷

Aldus kunnen we zeggen dat het geweten de maatstaf is waarmee we niet alleen onze fysieke daden kunnen afmeten en beoordelen, maar ook onze gevoelens en gedachten. Het is heel belangrijk te bedenken dat een gedachte al of niet aanvaardbaar kan zijn wanneer de maatstaf van het geweten wordt aangelegd.

Dharma

Het geven van een uiteenzetting over geweten is één ding, maar om *Dharma* toe te lichten, een woord zo vol van betekenis, is iets geheel anders. Desalniettemin zal een poging gewaagd worden.

Omschreven als het fundament van de menselijke moraliteit en ethiek, kan *Dharma* ook beschouwd worden als de 'morele orde van het universum'.⁸ Eveneens kan men zeggen dat Dharma de grondslag van alle religie is. Letterlijk betekent het, vasthouden, dragen, ondersteunen, handhaven, bewaren, maar *Dharma* omvat ook een aantal andere betekenissen, zoals: Rechtschapenheid, Plicht, Gerechtigheid, Orde, Wet, Waarheid, Deugd, Ingeboren Wezen of Hoedanigheid, Offering.⁹

Vaak wordt *Dharma* enkel vertaald als 'Plicht'. HPB merkt op dat 'Plicht een onjuiste en ongelukkige uitdrukking is... *Plicht* is dat wat iemand als taak op zich neemt omdat hij gebonden is door natuurlijke, morele of wettelijke verplichtingen. Zij verbinden hem iets wel of niet te doen. Dit alles kan alleen van toepassing zijn voor intelligente en redelijk denkende wezens. Vuur *wil* branden [en] kan hiervan niet 'afzien'.

De hoogste, de beste, de meest heilzame... en alomtegenwoordige Godsdienst of *Dharma* van een met rede begaafd wezen... is niet alleen te weten, maar ook te ervaren... persoonlijk, d.w.z. te voelen... [het] onbewuste immateriële, of Param-

atman - de toestand van Grenzeloosheid en Eeuwig Bestaan van Gelukzaligheid..

Deze toestand van het onbewuste immateriële... is de ware of eeuwigdurende toestand van elk wezen, want buiten dit, kan er geen ander waar bestaan gevonden worden; daarom, *het Dharma* van elk met rede begaafd wezen, of zijn natuurlijke plicht en Godsdienst, is in de eerste plaats het verwerven van de... kennis... van het ware Zelf... en dan door het vernietigen van het *persoonlijke* zelf de toestand van Grenzeloze Gelukzaligheid te ervaren van het onbewuste Immateriële.¹⁰

Het vraagstuk van Moraliteit

Annie Besant verkondigde een aantal heel interessante ideeën over *Dharma*. We zullen hier nu nader op in gaan.

In de *Bhagavad Gita* sprak Sri Krishna over het probleem van handelen. Hij zei: 'Wat is handelen en wat is niet-handelen? Zelfs de wijzen hebben op dit punt gedwaald. Het is nodig onderscheid te maken tussen handeling, ongeoorloofde handeling en niet handelen; het pad van handelen is mysterieus.'¹¹

Annie Besant legde deze woorden uit door te zeggen: 'mysterieus, omdat moraliteit **niet** zoals de eenvoudige van geest denken, één en hetzelfde is voor iedereen; omdat moraliteit varieert met het *Dharma* van het individu. Wat goed is voor de één, is verkeerd voor de ander. En [omgekeerd].

Moraliteit is iets individueels, en het hangt af van het *Dharma* van de [persoon] die handelt en niet van wat soms genoemd wordt 'goed en kwaad op zich'. Niets bestaat in een geconditioneerd universum op zich zelf. En goed en kwaad zijn relatieve begrippen, en moeten beoordeeld worden in relatie met het individu en zijn [of haar] plichten. Zo zei de grootste van alle Meesters: 'Beter is het zijn eigen *Dharma* te doen, zij het dan zonder verdienste, dan goed die van een ander te volbrengen. Het is beter bij het vervullen van zijn eigen *Dharma* te sterven; het *Dharma* van een ander is vol gevaar.'¹²

"Hij herhaalde dezelfde gedachte weer aan het eind van dat onsterfelijke gesprek... doch in andere bewoordingen om het onderwerp duidelijker te maken. Hij zei: 'Het vervullen van het eigen *Dharma*, zij het zonder verdienste, is beter dan het vervullen van het *Dharma* van iemand anders, hoe goed dan ook volbracht. Hij die het *Karma*, opgelegd door zijn ware aard volbrengt, belast zich niet met zonde.'¹³...

"Merk op hoe de twee woorden *Dharma* en *Karma* afwisselend gebruikt worden. Zij verschaffen ons de sleutel... om ons probleem te ontsluiten..."

Allereerst, een gedeeltelijke definitie van Dharma. Het eerste gedeelte is dat '*Dharma* de ware aard is, die in elke man of vrouw een bepaald stadium van ontwikkeling en ontplooiing heeft bereikt. Het is deze ware aard die het uiterlijke leven vormt, uitgedrukt in gedachten, woorden, en handelen; het innerlijk wezen dat in een bepaalde omgeving incarneert die bevorderlijk is voor zijn verdere groei. Het eerste wat we in gedachten moeten houden is dat *Dharma* niets is dat van buiten komt, zoals de wet, rechtschapenheid, godsdienst of rechtshandhaving. Het *is de wet van het zich ontplooiend leven*.'¹⁴

A.B. zette uiteen dat in de poging dit moeilijke en diepzinnige onderwerp te ontrefelen, er een onderverdeling in drie hoofdlijnen is gemaakt:

Verschillen, Evolutie, en Goed en Kwaad...¹⁵ Enige tijd werd vervolgens besteed aan het verklaren dat verscheidenheid de hoofdgedachte van het universum is terwijl het Ongemanifesteerde, het Ongeconditioneerde gekenmerkt wordt door éénheid... [Daarom] is diversiteit de grondtoon van het gemanifesteerde en geconditioneerde - het gevolg van de wil om het vele te worden¹⁶... Geen begrensde vorm kan [het Goddelijke] ten volle uitdrukken

Het Universum is volmaakt omdat de delen die met elkaar onderling in verband

staan en in volmaakte verscheidenheid verkeren, met elkaar in harmonie zijn.

Onderscheid

Nu we bij die gedachte zijn aangekomen, beginnen we wellicht te begrijpen dat het Universum alleen tot volmaaktheid kan komen wanneer elk deeltje zijn eigen taak volbrengt en zijn eigen aandeel in het leven volledig ontwikkelt.^{17...}

Dharma kan nu gedefinieerd worden als *'de innerlijke aard van een iets in een bepaald stadium van ontwikkeling, en de wet van de ontwikkeling voor een volgende fase.'*

De innerlijke aard bakent zelf het hoogtepunt in de bereikte ontwikkeling af: dan volgt wat het moet doen om langs het pad te gaan dat hem voert tot verdere evolutie. Wanneer je deze twee gedachten samenvat, zul je inzien waarom volmaaktheid bereikt moet worden door het volgen van je eigen *Dharma*.¹⁸

Je kan de vooruitgang van een mens beoordelen aan zijn bereidheid om met de natuur mee te werken en zich te onderwerpen aan de natuurwet. Daarom wordt over *Dharma* gesproken als over een wet, en soms als over een plicht; want deze denkbeelden zijn ontsproten uit de wortelgedachte over de innerlijke aard bij een bepaald stadium van ontwikkeling **en** het ontvouwen van het leven in overeenstemming met de wet van het opvolgend stadium. Hiermee is verklaard waarom moraliteit relatief is, en waarom het verichten van zijn plicht voor elke ziel anders is.

*'In een geconditioneerd universum treft men geen goed en kwaad op zich zelf aan, want goed en kwaad zijn relatieve begrippen. Wat op zich zelf bestaat is eeuwig in [God] alleen.'*¹⁹

Het maken van onderscheid is daarom nodig voor ons geconditioneerd bewustzijn. De uitbreiding van het bewustzijn wordt mogelijk gemaakt door onderscheid en verscheidenheid. Het bewustzijn dat niet geconditioneerd is gaat ons denkvermogen te boven. We kunnen alleen maar denken binnen de grenzen van wat afgescheiden en geconditioneerd is.²⁰

We zullen het er nu op wagen de tot zover aangenomen definitie van *Dharma* te herhalen: *'dat het de innerlijke aard betekent gekenmerkt door het stadium van evolutie, en het ontplooiën van het leven in overeenstemming met de wet van groei in het daaropvolgend stadium van evolutie.'*²¹

Evolutie

Bij het onderzoeken van *Dharma* vanuit het standpunt van evolutie beginnen we met het beginsel dat alles uit God voortkomt en in God verblijft. Niets in het heelal wordt van hem buitengesloten... Shri Krishna zegt als de verheven Ishvara: *'Ik ben, O Arjuna, het zaad van al wat leeft; ook is er niets, hetzij bewegend of niet bewegend, dat zonder Mij kan bestaan'*.^{22...} Deins niet terug voor de conclusie waarnaar deze waarheid ons kan leiden vanwege de onvolmaaktheid van de zich ontwikkelende levens...

Dit leven dat voortkomt uit Ishvara ... omvat al wat bestaat in potentie, het is het ongemanifesteerde waaruit het gemanifesteerde voortkomt. Het omvat alles in zaadvorm of kiem, elke mogelijkheid van bestaan, en uit dat zaad ontwikkelt zich leven, volgens een reeks in steeds hogere vormen, tot ten slotte een centrum van bewustzijn wordt gevormd dat in staat is zich te verheffen tot het bewustzijn van Ishvara. Daarbij blijft het nog steeds een bewustzijnscentrum, met het vermogen als een nieuwe Logos, of Ishvara, te voorschijn te komen, voor de schepping van een nieuw universum... Deze kiemen van leven, gewikkeld in stof, deze ontelbare zaden, of om het in de woorden van de Upanishaden uit te drukken, 'deze talloze vonken komen voort uit de ene Vlam die het allerhoogste brahman is.'²³

'Het uitstromende leven was als zaad ingedaald in stof, waardoor evolutie mogelijk werd gemaakt.'²⁴

In het dier en in de jonge menselijke ziel is de bevrediging van begeerten de voortdrijvende kracht van ontwikkeling. Men dient zich te realiseren dat in dat stadium niets is wat moraliteit genoemd kan

worden. Er is geen onderscheid tussen goed en kwaad... Het beginnend centrum van bewustzijn ontwikkelt zich alleen dan wanneer naar het bevredigen van de begeerten wordt gestreefd. Op deze laagste trap van ontwikkeling van de eerste mens of van het hogere dier wordt het *Dharma* opgelegd. Er is geen keus. De innerlijke aard die gekenmerkt wordt door de ontwikkeling van begeerte verlangt naar bevrediging. En het bevredigen van begeerten is hier de wet van groei. Daarom heeft de primitieve mens het *Dharma* elke begeerte te bevredigen. En men treft bij hem geen besef aan van het onderscheid van goed en kwaad, en zelfs niet het geringste dagen van het begrip dat het bevredigen van begeerten door de een of andere hogere wet verboden is.

Alles moet voorafgaan aan het ontwaken van het redenerend en oordelend vermogen en het ontwikkelen van de hogere vermogens zoals geheugen en verbeelding.

Ervaring is het kenmerk van de wet van het leven, de wet van groei.

Hoe kan men goed en kwaad van elkaar onderscheiden, anders dan door het ervaren van wat zowel goed als slecht is? Een universum kan alleen maar tot aanzijn komen door de paren van tegenstellingen, en op een zeker moment verschijnen deze in het bewustzijn als goed en kwaad. Men kan geen besef hebben van het goede wat in harmonie verkeert met de Natuurwet zonder het kwade te herkennen dat hiermee in disharmonie is. Men kan zich niet bewust zijn van hun verschil zonder beide te hebben ervaren.

Nu staan we op het punt van verandering...²⁵

Voor het ontluikend denkvermogen zou het eindeloos duren om de talloze ervaringen op te doen en hieruit het denkbeeld af te leiden dat dit goed is en dat verkeerd is. Daarom verschijnen uit voorbijge werelden verder ontwikkelde Intelligenties, Grote Leraren komen om de evolutie vooruit te helpen, leiding te geven aan zijn groei en hem over een wet te vertellen die een snellere ontwikkeling tot stand zal brengen.

In plaats van de mens over te laten aan het langzame leren door ervaring, versnelt het openbaren uit de mond van een Leraar de evolutie.

Het bekend maken van de wetmatigheid dat tegenspoed het gevolg is van het niet meewerken met de wet, en geluk op het samenwerken met de wet volgt, bevordert het ontwaken van het denkvermogen. Op het veronachtzamen van de wet volgt de straf - lijden.

Ervaring is het kenmerk van de wet van het leven, de wet van groei.

Het zich herinneren van een gebod waarvan de juistheid door ervaring is aange-toond maakt een veel levendiger en uitgesprokener indruk op het bewustzijn dan het enkel beleven van een ervaring zonder het openbaren van de wet.

Door deze verklaring van wat de geleerden de fundamentele principes van moraliteit mogen noemen, namelijk dat bepaalde handelingen de evolutie vertragen en andere handelingen de evolutie versnellen - door deze verklaring wordt de ontwikkeling van het denkvermogen enorm gestimuleerd.²⁶

Vier Opeenvolgende Stappen in de latere Menselijke Ontwikkeling

De natuurlijke evolutie die volgt op de vroege stadia verloopt volgens de wet van de vier opeenvolgende stappen in de latere menselijke ontwikkeling.

Een dergelijke verdeling is in elke natie in een bepaald stadium van evolutie te vinden, en werd in India verkondigd als de onbetwiste wet van het zich ontwikkelende leven, als de opeenvolgende fasen van de groei van de ziel, als het onderliggende beginsel waarmee *Dharma* begrepen en gevolgd kan worden. Onthoud dat *Dharma* twee hoofdpunten omvat - de innerlijke aard op een bepaald moment dat bereikt is en het ontplooiën van het leven volgens de wet van groei van het daaropvolgend stadium.²⁷

Dienst

Het eerste *Dharma* is dat van het *dienen*. Ongeacht in welk land de zielen geboren kunnen worden, wanneer zij de beginstadia hebben doorlopen, verlangt hun innerlijke aard naar de discipline om te dienen.²⁸ De wet van groei verlangt in deze fase gehoorzaamheid, toewijding en trouw. Gehoorzaamheid omdat het vermogen om te oordelen niet is ontwikkeld. Hij wiens *Dharma* dienst is, moet degene die hij een dienst bewijst blindelings gehoorzamen. Door deze discipline zal hij in staat zijn te leren. Het voorbeeld om dit op een overtuigende manier toe te lichten is dat van een gewoon soldaat onder bevel van zijn kapitein. Als elk gewoon soldaat zijn oordelend vermogen zou gebruiken en zich de zin van de bevelen van de generaal zou afvragen, wat zou dan van het leger overblijven? Als een bediende trouw en gehoorzaamheid betracht, wordt het *Dharma* volmaakt volbracht. Fouten behoren niet gestraft te worden, doch dienen op een vriendelijke wijze door de meester onder de aandacht te worden gebracht, want hierdoor voedt hij de jongere ziel op; want de ziel van een 'kind' dient op een voorzichtige wijze langs het pad geleid te worden, en zijn groei dient niet belemmerd te worden door een ruwe behandeling.²⁹

Het Gebruik van het Vermogen om Rijkdom te Vergaren

Het volgende stadium wordt gekenmerkt door het ter hand nemen van de een of andere activiteit waarmee rijkdom kan worden vergaard. Want over de hele wereld is het *Dharma* van de handelaar of de landarbeider, de zogenaamde leveranciers, het ontplooiën van een aantal vermogens, bijvoorbeeld rechtvaardigheid, het eerlijk betalen in een eerlijke handel, een scherp begripvermogen, spaarzaamheid, afwezig zijn van verspilling en overdrijven, het betalen van behoorlijke lonen en zo voort. Dit zijn de eigenschappen die de persoon geschikt maken voor verdere groei.

Bestuurders en Krijgslieden

Het derde stadium, van bestuurders en krijgslieden, die verwickeld zijn in veldslagen en worstelingen, is waar de innerlijke aard strijdlustig, aanvallend, twistziek, is en op zijn recht staat en bereid is iedereen in bescherming te nemen in de overtuiging van wat juist is.

Moed, onverschrokkenheid, een grootse ruimhartigheid, het opofferen van het leven ter verdediging van de zwakke en het vervullen van zijn eigen plicht - dat is het *Dharma* van dit stadium. Je kunt zonder moed niet krachtig worden. Vastberadenheid en moed kunnen niet verkregen worden zonder gevaar onder ogen te zien, alsmede de bereidheid het leven op te offeren wanneer plicht hierom vraagt. Door van het lichaam afstand te doen, verwerft de ziel het vermogen van zelfopoffering, leert verdraagzaam en standvastig te zijn, moedig, vindingrijk, toegewijd aan een ideaal, en lyaal aan de zaak te zijn. Door blijmoedig met het lichaam als prijs hiervoor te betalen, verrijst de onsterfelijke ziel zegevierend en bereidt zich voor op een edeler leven.³⁰

Het Stadium van het geven van Onderricht

Het *Dharma* van het vierde en hoogste niveau is om onderricht te geven. Doch de ziel moet eerst alle lagere ervaringen verwerkt hebben voor het tot het geven van onderricht in staat is. De wet van groei kenmerkt zich op dit niveau door kennis, vroomheid, vergevensgezindheid, en de vriend te zijn van elk wezen. Wat is het *Dharma* veranderd! Maar de ziel zou niet de vriend van elk wezen kunnen zijn als het niet geleerd zou hebben het leven op te offeren als de plicht hierom vroeg.

Wat schrijft de wet van groei nu voor? Hij moet zich nooit beledigd voelen (het mannelijk geslacht wordt hier overigens alleen maar voor het gemak gebruikt). Hij moet nooit zijn zelfbeheersing verliezen. Hij moet zich nooit haasten. Hij moet altijd vriendelijk zijn: anders wijkt hij af van zijn *Dharma*. Hij moet een volkomen rein leven leiden. Hij moet nooit een slecht

leven leiden. Hij moet zich van wereldse zaken losmaken als zij hem in hun greep hebben. 'Houd ik een onmogelijke norm in stand?' zegt Annie Besant. Maar ik spreek slechts over de wet zoals de Groten erover hebben gesproken, en mijn woorden zijn niet meer dan een zwakke echo'.³¹

Ze ging verder door te zeggen: 'Stel je een zo hoog mogelijk ideaal voor. Maar dring je ideaal niet op aan je broeder, wiens groei volgens de wet volledig van die van jou kan verschillen... Leer verdraagzaamheid en tolerantie die zich van niemand afkeert hoe zondig ook, die in elk mens een goddelijk wezen ziet, en naast hem staat om te helpen. Leer de jonge ziel zijn gerichtheid op het hogere zelf te gebruiken om de gerichtheid op het lagere zelf te vernietigen, in plaats van hoog verheven op de een of andere hoge top van spiritualiteit een leer van zelfopoffering te preken, die geheel buiten zijn bevattingsvermogen ligt. Vertel bijvoorbeeld niet tegen een boer dat hij van het ideaal afwijkt wanneer hij niet hard werkt: maar zeg tegen hem: 'Je hebt een vrouw; je houdt van die vrouw: ze lijdt honger. Ga aan het werk geef haar te eten.' Op deze manier doe je meer om die man vooruit te helpen, dan wanneer je over brahman preekt, het onvoorwaardelijke en ongemanifesteerde. Leer wat *Dharma* betekent, en je zult de hele wereld van dienst zijn.'

Goed en Kwaad

Tijdens een lezing in 1898 zei Annie Besant: er bestaan onder de mensen uit het Westen drie te onderscheiden scholen van moraliteit. Door ze te begrijpen kunnen we te weten komen wat hun beperkingen zijn en het goede wat ze te bieden hebben overnemen.³²

Eén school noemt als de basis van moraliteit de openbaring van God. Omdat er vele godsdiensten in de wereld zijn en elke godsdienst zijn eigen openbaring als het allerhoogste beschouwt, hoe kan dan de bestudeerder bepalen welke openbaring gebaseerd is op het allerhoogste? Er wordt trouwens gesteld dat veel regels die in het beginstadium van een natie eens nuttig

waren heden ten dage niet langer bruikbaar zijn.

Een andere school van moraliteit die is ontstaan baseert moraliteit op intuïtie - zegt dat God tegen iedereen spreekt met de stem van het geweten - geweten als scheidsrechter die het laatste woord heeft. Maar als je geweten anders is dan dat van een ander, wie kan dan een keuze maken tussen het ene en het andere geweten, tussen het geweten van de onwetende landsman en het geweten van de verlichte mysticus.

Leer wat Dharma betekent, en je zult de hele wereld van dienst zijn.

Het geweten is de stem van de innerlijke persoon en deze zogenaamde intuïtie is het resultaat van talloze incarnaties, waarvan de kwaliteit afhangt van het aantal incarnaties. Kan bijgevolg de intuïtie beschouwd worden als een toereikende leidsman voor moraliteit?

De derde school van moraliteit is die van het utilitarisme wier stelregel is: 'goed is wat tot het meeste geluk bijdraagt voor het grootste aantal mensen'. Een dergelijke beperktheid van opvatting moet door het verlichte denken zeker verworpen worden. De mensheid komt voort uit één en dezelfde bron van Leven. De theorie van het utilitarisme erkent niet de onweerlegbare fundamentele éénheid van de menselijke soort. Je kunt deze eenheid niet verbreken door het verschaffen van geluk aan de meerderheid alleen, ten koste van de minderheid. Daarom schiet deze richtsnoer tekort als basis voor moraliteit.

Bij het begrip Dharma moeten we denken aan de innerlijke aard die zich tijdens de groei ontvouwt. Dat geldt voor ieder mens hoe hoog of hoe laag het ontwikkelingsniveau van het individu ook moge zijn. De wereld, als geheel, ontwikkelt zich, in elke fase van gemanifesteerd leven geleidelijk van het onvolmaakte naar

het volmaakte, vanuit de kiem tot de goddelijke mens. Die evolutie wordt door een goddelijke wil geleid - de leidende kracht van het geheel. Wijst deze uitspraak niet op een wetmatigheid?

*Goed is datgeen wat meewerkt aan het goddelijk plan voor de evolutie van het universum en dat de evolutie vooruithelpt om van het onvolmaakte naar het volmaakte te komen. Kwaad is wat het goddelijk plan vertraagt of frustreert.*³³

Het Laatste Woord

Toch is er een nog hogere gedachte: er bestaat een allerhoogste doel en op de laatste treden van het pad dat ons daarheen voert kan *Dharma* niet langer onze leidsman zijn. De grote Leraar Shri Krishna zegt tijdens Zijn laatste onderricht in de *Bhagavad Gita*: 'Luister verder naar mijn hoogste en meest verborgen woorden: gij zijt mij uiterst dierbaar, met geheel uw hart op mij gericht, daarom zal ik mij tot uw heil openbaren... Laat alle *Dharma*'s varen en zoek uw toevlucht slechts in mij; wees niet beducht, want ik zal u van alle overtredingen bevrijden'.³⁴

Daarom waren de laatste woorden van Annie Besant in een toespraak van honderd en twee jaar geleden gericht tot de zielen die een leven leiden waarin zij verlangden zich volledig op te dragen aan de Heer Shri Krishna. 'Dan is het doel van *Dharma* bereikt. Dan verlangt de ziel niets meer behalve in te gaan tot het wezen van de Heer. Wanneer de ziel deze fase van evolutie heeft bereikt, waar zij niets van de wereld verlangt, doch zichzelf geheel aan God wijdt, wanneer zij alle verleidingen van begeertes ontgroeid is, wanneer het hart vol van liefde vrijheid heeft verworven, wanneer de mens zich met geheel zijn wezen aan de voeten van de Heer neerwerpt... dan ben je niet langer aan *Dharma* gebonden; de wet van groei ben je ontstegen... niet langer gebonden aan het nauwgezet onderzoeken van je gedrag en het

wegen van plichten. Je bent volledig opgegaan in de Heer. Alles in jou is goddelijk... je bent één met het hoogste Zelf... en *Dharma* kan niet langer aanspraak op je maken... Dat is het woord van de Leraar.'³⁵

Noten:

1. Geoffrey Hodson, *Lecture Notes* deel 1, blz. 7.
2. H.P. Blavatsky, *Collected Writings* deel X, blz. 249.
3. HPB, idem, blz. 249.
4. *Theosophical Glossary*.
5. Geoffrey Barboroka, *The Divine Plan*, index – Atman.
6. HPB, *Collected Writings*, deel II, blz. 160.
7. HPB, idem, XI, blz. 135-136.
8. Mircea Eliade, *Time and Eternity in Indian Thought*, a paper from the Eranos Yearbooks, deel 3 (Man and Time), blz. 177.
9. HPB, *The Secret Doctrine* verklarende woordenlijst – *Dharma*.
10. HPB, CW III, 141-142.
11. *Bhagavad Gita*, IV, 16-17 - aangehaald door Annie Besant in *Dharma*, blz. 6.
12. *Bhagavad Gita*, III, 35 - zie AB, idem, blz. 6.
13. *Bhagavad Gita*, XVIII, 47 - zie AB idem, blz. 6-7.
14. Annie Besant, *Dharma*, blz. 8; alle overige verwijzingen uit dit boekje.
15. blz. 8-9.
16. blz. 9.
17. blz. 13.
18. blz. 17.
19. blz. 19.
20. blz. 20.
21. blz. 21.
22. blz. 22 - aangehaald uit *de Bhagavad Gita*, X, 39.
23. blz. 23-24.
24. blz. 23-25.
25. blz. 32-33.
26. blz. 34-35.
27. blz. 37-38.
28. blz. 38.
29. blz. 39-40.
30. blz. 42-43.
31. blz. 44-45.
32. blz. 49-50.
33. blz. 50-55.
34. blz. 71 - aangehaald uit *de Bhagavad Gita*, XVIII, 64-66.
35. blz. 70-72.

Vertaling: Ton van Beek

Christos

– H.P. Blavatsky

*‘Zeg ons, wanneer zal dat geschieden, en wat is het teken van uw komst en van de voleinding der wereld?’ * vroegen de discipelen aan de MEESTER, op de Olijfberg.*

Het antwoord, gegeven door de ‘Man van Smarten’, de *Chrestos*, op zijn proces, maar ook op zijn weg naar triomf, als *Christos*, of Christus, + is profetisch, en heel suggestief. Het is feitelijk een waarschuwing.

Het antwoord moet volledig geciteerd worden. Jezus... zeide tot hen:

‘Ziet toe, dat u niemand verleide! Want velen zullen komen in mijn naam en zeggen: Ik ben de Christus, en zij zullen velen verleiden. Ook zult gij horen van oorlogen ... maar dat is nog niet het einde. *Want volk zal opstaan tegen volk, en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden en aardbevingen zijn.* Doch dat alles is maar een begin der weeën... Vele valse profeten zullen opstaan en velen zullen zij verleiden... dan zal het einde komen ... wanneer gij de gruwel der verwoesting, waarvan door de profeet Daniël gesproken is, ziet... Indien dan iemand tot u zegt: *Zie, hier is de Christus*, of: Daar, geloof hen niet... Indien men dan tot u zegt: *Zie, hij is in de woestijn*, gaat er niet heen; zie, hij is in de binnenkamer, geloof hen niet. Want gelijk de bliksem komt van het Oosten en gezien wordt tot het Westen, zo zal de *komst* van de Zoon des mensen zijn, enz. enz.’

Twee dingen worden aan *allen* duidelijk in bovenstaande passages, nu hun onjuiste weergave verbeterd is in de gereviseerde tekst: (a) ‘de komst van Christus’, betekent *de aanwezigheid van CHRISTOS* in een geregenereerde wereld, en helemaal niet de feitelijke komst in een lichaam van ‘Christus’ Jezus; (b) deze Christus moet noch in

de woestijn, noch 'in de binnenkamers' gezocht worden, noch in het heiligdom van enige door mensen gebouwde tempel of kerk; want Christus – de ware esoterische HEILAND – *is geen mens*, maar het GODDELIJK PRINCIPE in ieder menselijk wezen. Hij die streeft naar de opwekking van de Geest *die in hem gekruisigd is door zijn eigen aardse hartstochten*, en diep in de 'grafkelder' van zijn zondige vlees begraven ligt; hij die de kracht heeft om *de steen der materie weg te rollen van de deur van zijn eigen innerlijk heiligdom, die heeft de opgestane Christus in zich*. * De 'Zoon des mensen' is geen kind van de gebonden vrouw – vlees, maar waarlijk van de vrije vrouw – Geest, + het kind van de eigen daden van de mens, en de vrucht van zijn eigen geestelijke arbeid.

Aan de andere kant zijn de voortekenen die in *Mattheüs* beschreven worden nooit zo sprekend en krachtig van toepassing geweest op enig tijdsgewricht sinds de komst van Christus als in onze eigen tijd. Wanneer is volk meer tegen volk in opstand gekomen dan in deze tijd? Wanneer zijn 'hongersnoden' – een andere naam voor armoede, en de uitgehongerde massa van het proletariaat – wreder geweest, kwamen aardbevingen vaker voor, of tegelijkertijd in hetzelfde gebied, als in de laatste paar jaar? Mensen die geloven in het duizendjarig vredesrijk en Adventisten met een krachtig geloof kunnen wel doorgaan met zeggen dat 'de komst van (de vleesgeworden) Christus' op handen is, en zich voorbereiden op 'het einde van de wereld'. Theosofen – tenminste, een aantal van hen – die de verborgen betekenis begrijpen van de universeel verwachte Avatars, Heilanden en Christussen – weten dat het niet het 'einde van de wereld' is, maar 'de voltooiing van het tijdsgewricht', d.w.z. het einde van een cyclus, dat nu snel nadert. #

Christos is de gloriekroon van de lijdende Chrestos van de mysteriën, evenals die van de kandidaat voor de uiteindelijke eenwording, van welk ras en geloof hij ook is. Voor de ware volgeling van de GEEST DER WAARHEID doet het er derhalve

weinig toe of Jezus, als mens en Chrestos, leefde in het tijdperk dat Christelijk genoemd wordt, of eerder, of dat hij helemaal niet bestaan heeft. De Adepten, die leefden en stierven voor de mensheid, hebben bestaan in vele en in alle tijdperken, en er waren vele goede en heilige mensen in de oudheid die de achternaam of titel van Chrestos droegen vóór Jezus van Nazareth, of ook wel Jezus (of Jehoshua) Ben Pandira geboren werd.*

Daarom mag men met reden concluderen dat Jezus, of Jehoshua, leek op Socrates, op Phocianus, op Theodorus en zo vele anderen met de achternaam *Chrestos*, d.w.z. de "goede, de uitmuntende", de vriendelijke en de heilige Ingewijde, die de 'Weg' wees naar de Christos toestand, en aldus zelf 'de Weg' werd in de harten van zijn enthousiaste bewonderaars. De Christenen hebben, net als alle andere 'Helden-aanbidders' getracht alle andere Chrestoi, die hen toeschenen als rivalen van *hun* Mens-God, naar de achtergrond te dringen. Maar ook al is de stem van de MYSTERIËN al eeuwenlang verstomd in het Westen, al zijn Eleusis, Memphis, Antium, Delphi en Cresa al lang geleden tot de grafkelders van een Wetenschap gemaakt die eens even kolossaal was in het Westen als zij nog is in het Oosten, nu worden er opvolgers voor hen voorbereid. Wij leven in 1887 en de negentiende eeuw is op sterven na dood. De twintigste eeuw heeft vreemde ontwikkelingen in petto voor de mensheid, en is misschien zelfs de laatste met die naam.

Noten

* *Mattheüs xxiv., et seq.* De cursief gedrukte zinnen zijn die, welke gecorrigeerd zijn in het Nieuwe Testament na de recente revisie in 1881 van de versie uit 1611; welke versie vol staat met vergissingen, al dan niet gewild. Dit en de rest van deze voetnoot heeft betrekking op de Engelse tekst.

+ Hij die niet wil nadenken over en het grote verschil wil leren inzien tussen de betekenis van de twee Griekse woorden – *chrestos* en *christos*, moet voor altijd onkundig blijven van de ware esoterische betekenis van de *Evangeliiën*; dat wil zeggen, van de levende Geest die begraven ligt

in de steriele dode letter van de teksten, dezelfde Dode Zee vrucht van *met de mond beleden* Christendom.

·Want u bent de tempel ('heiligdom' in het gereviseerde N.T.) van de levende God. (II Cor.vi.,16)

+ Geest, of de Heilige Geest, was vrouwelijk bij de Joden, zoals bij de meeste aloude volkeren, en zo ook bij de vroege Christenen. *Sophia* bij de Gnostici, en de derde Sefiroth *Binah* (de vrouwelijke Jehova van de Kabbalisten), zijn vrouwelijke principes – “Goddelijke Geest”, of *Ruach*. “*Achath Ruach Elohim Chium*.” “Een is Zij, de Geest van Elohim van het Leven”, wordt gezegd in “Sepher Yezirah”.

Er zijn verschillende merkwaardige cycli die tot een einde komen aan het einde van deze eeuw. Ten eerste, de 5.000 jaar van de Kaliyuga cyclus; dan de Messiaanse cyclus van de Samaritaanse (ook Kabbalistische) Joden van de man verbonden met *Pisces* (Ichthys of “Vis-man” *Dag*). Het is een cyclus, historisch en niet erg lang, maar heel occult, die ongeveer

2.155 zonnejaren duurt, maar die alleen een ware betekenis heeft wanneer hij door maanmaanden wordt geteld. Het gebeurde in 2410 en 255 v.Chr., of toen de equinox het teken *Ram* inging, en ook weer toen het *Pisces* inging. Wanneer het over een paar jaar het teken *Aquarius* ingaat, krijgen de psychologen het druk, en dan zullen de psychologische eigenaardigheden van de mensheid een grote verandering ondergaan.

* Verscheidene klassieke getuigen van dit feit. In Phaedr. p. 226 E, staat geschreven, ‘U bedoelt Theodorus de Chrestos’. Plutarchus zegt hetzelfde; en “chrestos” is de eigen (behoorlijke) naam van een orator en discipel van Herodes Atticus.

Uit: *Lucifer*, november
en december 1887, januari 1888
‘Esoterisch karakter van de Evangelien’
Vertaling: A.M.I.

Ik ben zonder wortel en wortelloos
en voortdurend manifest.
Ik ben zonder rook en rookloos
en voortdurend manifest.
Ik ben zonder licht en lichtloos
en voortdurend manifest.
Ik ben de nectar van de kennis,
homogeen, als het universum.

Avadhuta Gita, hoofdstuk II vers 3.3

Universele verantwoordelijkheid

– Samdhong Rinpoche

Tegenwoordig stem ik toe om voordrachten te houden wanneer de gelegenheid zich voordoet, omdat niet spreken gelijk staat met stilzwijgend goedkeuren van wat om ons heen gebeurt. Veel is er mis met onze wereld en onze samenleving, en om ten minste ons misnoegen te tonen, ons niet aanvaarden van wandaden, moeten we onze stem telkens weer verheffen. Van wezenlijk belang hierbij zijn transformatie en verandering.

Prof. Samdhong Rinpoche is directeur van het Central Institute of Higher Tibetan Studies te Sarnath in India, en tevens Voorzitter van de Assembly of Tibetan Peoples Deputies in Dharamsala.

Dit artikel is een weergave van een toespraak in september 1999 voor de TS in Adyar.

De problemen die de gehele wereld en alle bewust denkende wezens het meest bedreigen zijn hoofdzakelijk vijf in getal. De eerste is de onbeheerste toename van de bevolkingsgroei, hetgeen toe is te schrijven aan de roekeloze genotzucht en het wan-gedrag van de mens. Daarna komen economische ongelijkheid en uitbuiting. De grotere naties buiten de kleinere uit; binnen de natie buit de rijkere de armere uit; en in de dorpen buit iedereen elkaar uit. De kloof tussen de armen en de rijken wordt met de dag groter: de natuurlijke rijkdommen van de wereld komen in handen van steeds minder mensen, terwijl de meerderheid rond moet zien te komen met wat over is van de wereldproductie. Dit komt neer op een onrustbarende opeenhoping van macht bij enkelen.

Het derde grote gevaar is de toename van geweld, conflicten en oorlogen en schending van fundamentele rechten van de mens. Oorlogen tussen en binnen de naties en terroristische aanvallen woeden overal zonder vooruitzicht op verbetering van de situatie. Zij die profijit trekken van het vervaardigen van wapens zullen natuurlijk niet toestaan dat mensen in vrede en harmonie leven, omdat zij leven van de winstgevendheid van oorlogen en geweld.

De vierde dreiging is de achteruitgang van het milieu, dat door iedereen vernietigd wordt, arm en rijk, en des te meer door de zogeheten ontwikkelde landen. De laatsten proberen de verantwoordelijkheid voor de aanpak van dit probleem op de ontwikkelingslanden af te schuiven, onder het dreigement dat zij anders in de toekomst strafmaatregelen tegemoet zouden kunnen zien. Wat de zaak nog erger maakt,

is dat dit geen normale dreiging is. Het is onrecht op onrecht stapelen! De overleving van de mensheid hangt op een dubieuze wijze af van het herstel van het ecologisch evenwicht dat misschien al onherstelbaar is beschadigd.

De vijfde dreiging is meer beangstigend, namelijk, godsdienstige onverdraagzaamheid. De uitdrukking zelf is tegenstrijdig. Van een ware godsdienst, die de mensen na aan het hart ligt, wordt niet verwacht verdeeldheid of conflict te zaaien. In feite kunnen ware godsdienst en intolerantie nooit samengaan. Maar gewetenloze mensen brengen ongelukkigerwijs in naam van de godsdienst dood, verdeeldheid, conflict en geweld.

Dat is nu in grote trekken het scenario. Niemand denkt dat hij of zij persoonlijk of de gemeenschap, groep, natie of land waarvan men deel uitmaakt direct verantwoordelijk is. Maar we kunnen ons er niet met een schouderophalen van af maken. We moeten ons aandeel in de tegenwoordige stand van zaken aanvaarden; want ieder van ons heeft eraan bijgedragen. In werkelijkheid kan niemand zich vrijpleiten, want wanneer men de manier van leven van een individu onderzoekt zal men vinden dat door hem of haar direct of indirect een aandeel aan alle bedreigingen wordt geleverd.

Het verval van het milieu bijvoorbeeld, is het product van onze leefstijl die op een zodanige wijze is veranderd dat iedere dag iedereen gestadig toewerkt naar een totale vernietiging van het milieu.

Geweld en conflict zijn de uitwassen van een te strikte vorm van nationalisme, dat op zijn beurt een product is van de westerse beschaving en een onderdeel uitmaakt van het moderne levenspatroon. In de oude Indiase traditie kende men niet het concept van een strikt nationalisme. Onder de dekmantel van nationalisme wordt vaak alles gesanctioneerd, met de voeten getreden of opgeofferd. Ongelijkheid in economische omstandigheden is een oorzaak van conflict. Etnische ongeregelheden komen steeds vaker voor; de laatste tijd hebben we ze gezien in India, Kosovo, Joegoslavië,

Afghanistan, Pakistan en Sri Lanka.

Verder zijn er conflicten tussen sekten onderling. Dag in, dag uit, zijn alleen al onze emoties en onze gevoelens brandstof voor het ene of het andere conflict. We lopen nooit uit de pas, omdat verzet kan leiden tot verbanning uit de eigen klasse, gemeenschap of etnische groep - desalniettemin verergert een passieve opstelling de oorzaken van het conflict.

Allerlei kwade zaken spelen zich af in de samenleving en ofschoon het schijnt dat velen zich daartegen keren, is de slotsom niettemin enkel een voortschrijdend verval van morele waarden. Oneerlijkheid voert de boventoon, niemand is bereid op een eerlijke wijze te werken, leraren geven geen goed onderricht, studenten werken niet met de leraar samen, en iedereen beschuldigt iedereen. Ofschoon niemand geheel vrij is van ondeugden en gebreken, gelooft iedereen dat hij volmaakt is en wijst met de beschuldigende vinger naar iemand anders. We fulmineren tegen oneerlijkheid, maar geven en nemen rustig steekpenningen aan onder de verontschuldiging 'ik kan het niet helpen'.

Vandaag de dag zeggen veel mensen openlijk dat zonder het geven van steekpenningen hun telefoon of hun elektriciteit wordt afgesloten, of dat zij geen spoorwegkaartje kunnen krijgen, enzovoort. Daarom denken zij dat ze door de knieën moeten gaan. Dit zijn slechts een paar voorbeelden. De bedreiging bestaat niettemin op een veel grotere schaal. In diverse landen kan geen rechtsgeding gevoerd worden zonder transacties die het daglicht niet kunnen verdragen, geen officiële procedure kan gevolgd worden zonder dat onder tafel 'smeergeld' wordt betaald, en de mensen keuren dit allemaal stilzwijgend goed. Dit gaat allemaal door voor het dharma van deze tijd, en aangezien alles het gevolg van karma is, zal karma hieraan gevolgen verbinden.

Dit alles is zeer verontrustend, zelfs ziekmakend. Laat ik herhalen dat ieder van ons verantwoordelijk is voor het hele universum, wat hierin ook gebeurt.

Laten we elkaar niet verkeerd verstaan. Ofschoon we niet direct een bijdrage aan het kwaad leveren, wordt het kwaad in stand gehouden door het gewoonweg stilzweigend zitten toekijken en door het niet tegen te gaan. Onze verantwoordelijkheid strekt zich uit tot alle levende wezens, het hele ecosysteem, de natie en de gemeenschap. We zijn verantwoordelijk en aan iedereen rekenschap verschuldigd.

In de eerste plaats moeten we het bestaan van het kwaad in de wereld erkennen, en in de tweede plaats ons realiseren in hoeverre we hiervoor verantwoordelijk zijn. Als individuen weigeren het kwaad te bedrijven, dan kan het kwaad niet gediijen. Het bestaat en gedijt, enkel omdat de mensen het instandhouden en er een bijdrage aan leveren. Als we allemaal zouden weigeren om met het kwaad samen te werken, zal het uit zich zelf verdwijnen, of op zijn minst gereduceerd worden. Zonder onszelf innerlijk te veranderen, zonder ons eigen denkvermogen te transformeren, kan niets in de buitenwereld geheel verbeteren of veranderen. Heel lang geleden trad het kwaad veel minder op de voorgrond, omdat het krachtig werd veroordeeld, overtreders werden vastgezet en gestraft. Rechtvaardigheid, moraliteit en ethiek werden geprezen als de hogere waarden van het leven, en werden door de meerderheid van de mensen gerespecteerd. Vandaag de dag is het net andersom. Veel kwade daden worden voor normaal en gangbaar gehouden. We moeten onze kleinmoedigheid van ons afschudden en ons vermannen, om er tegen op te staan en iets te doen. Zelfs als het niet mogelijk is zichzelf volledig te transformeren, kan men het kwaad verminderen en een evenwicht vinden tussen goed en kwaad, juist en verkeerd, rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid.

Velen zeggen dat zij zonder compromissen niet in staat zijn te overleven. Wat betekent 'overleven'? Zijn morele, religieuze en ethische waarden echt belangrijk, of is overleven van meer belang? We moeten niet hypocriet zijn en de mond vol hebben van waarden en moraliteit waarbij

we het ontbreken hiervan bij anderen afkeuren. We moeten bereid zijn toe te geven dat we ons in werkelijkheid diep in ons hart, niet bekommeren om waarden of moraliteit. Het zou beter zijn op een uitgesproken slechte wijze te leven en te handelen, dan in tweeslachtigheid en hypocrisie te leven. Men verontschuldigt zich door te oreren over een samenleving die niet de gelegenheid geeft een correct leven te leiden of men stelt dat de gezondheid verhindert het kwaad tegen te gaan en zo voort. Als we werkelijk een oprecht leven willen leiden, dan kan geen macht op aarde ons tegenhouden. Ik beweer dit met een zekere mate van autoriteit en vertrouwen, dat door een rechtvaardige levenswijze zeker zal worden bevestigd.

Ieder van ons is verantwoordelijk voor het hele universum, wat hierin ook gebeurt.

Een belangrijke oorzaak van het tegenwoordige verval is het niet dragen van de eigen verantwoordelijkheid en het leggen van de schuld bij anderen.

De mensen vragen in wanhoop: 'Hoe kunnen we de samenleving of de wereld veranderen? De Boeddha en vele wijzen en zieners zijn gekomen en gegaan, Ghandi is gekomen en gegaan, en de zaken blijven zoals ze zijn.' Ja. Niemand kan de wereld ineens veranderen. Zolang onwetendheid en het geconditioneerd denken bestaan, moet er conflict en geweld zijn. Maar de Boeddha veranderde duizenden personen. Alle wijzen en zieners hebben honderdduizenden veranderd en hen naar bevrijding en verlossing geleid. Ghandi veranderde duizenden individuen, ofschoon hij niet in staat was heel India te veranderen. Bekijk het eens van de positieve kant. We moeten de nadruk leggen op de verandering en verbetering van het individu. Waarom wachten op de transformatie van de wereld? En waarom zou ik na iedereen de laatste willen zijn om te transformeren? Het is tijd om bij jezelf te beginnen en niet op anderen te wachten.

Een ander excuus is dat de samenleving onleefbaar wordt wanneer men eerder transformeert dan deze samenleving. Dat is een absurde gedachte. Vele mensen die getransformeerd zijn, leven zonder ernstige tweedracht of problemen in de samenleving. De samenleving ontlopen is geen manier om haar te veranderen.

Het Mahayana Boeddhisme benadrukt: 'Je moet in de wereld blijven en de mensen van dienst zijn, en proberen jezelf te transformeren.'

Iedereen kan uit de maalstroom stappen en weigeren de misstanden te accepteren die doorgaan voor de waarden van onze samenleving. We kunnen anders leven, opnieuw beginnen met een heel zuiver en oprechte wijze van leven. Dit is mogelijk. Maar tussen kunnen en doen is een verschil. Als we het alleen al één of twee maal zouden proberen, dan zouden we ons realiseren dat het mogelijk is uit de stroom te stappen en een observerende houding aan te nemen. Pas vanaf het moment dat iemand in staat is zich van het kwaad te distantiëren heeft hij het recht om kritiek te leveren.

Eén van mijn jonge vrienden was gewoon in elke lezing die hij gaf te zeggen dat de problemen in deze wereld niet te wijten zijn aan de activiteit van kwade mensen, doch aan de inactiviteit van de goede mensen. Goed gesproken. Een oprecht persoon die niet betrokken is bij één of ander kwaad of één of andere immoraliteit is overtuigend genoeg om anderen te ontmoedigen zich in te laten met kwade daden. Er moet een actieve, positieve en constructieve betrokkenheid zijn. Dit wil niet zeggen dat men de straat op moet gaan, onder het uitroepen van leuzen, een politieke partij moet stichten, zich beijveren moet voor verkiezingen en al dat soort dingen. Spreek eens, op het persoonlijke vlak, met vrienden, met degenen die geïnteresseerd zijn, en maak op een liefdevolle, vreedzame en overtuigende wijze duidelijk waarom zij zich niet met deze kwalijke praktijken moeten inlaten. Het is niet nodig om te redetwisten of de confrontatie met anderen aan te gaan. De

gedachtekracht kan ook gebruikt worden om harmonieuze trillingen naar anderen over te brengen. We moeten ons elke dag realiseren dat slecht slecht is, en dat goed goed is, en die twee zullen nooit bij elkaar komen. We moeten liefdevol en met mededogen over boosdoeners denken en tegelijkertijd hun daden afkeuren.

Goede voornemens alleen zijn niet voldoende. We moeten ook harmonieus samenwerken. Velen zijn er die niet zwichten voor het doen van immorele zaken. Er zijn talrijke niet-politieke en niet-sektarische organisaties en groepen die de zaak van het goede voorstaan. Maar zij tellen ongelukkigerwijze niet mee, omdat onder hen geen harmonieuze samenwerking bestaat. Daarom zijn zij roependen in de woestijn.

Laten we onze prioriteiten anders stellen en bijgevolg daarvan de onbelangrijke belangen en waarden opgeven ten gunste van de meer belangrijke. In de eerste plaats zijn wij bewust denkende wezens, pas dan zijn wij ook menselijke wezens, en eerst daarna hangen wij die en die godsdienst aan of geen enkele. Achtereenvolgens komen we bij de natie, bij de etnische groep, en ten slotte bij de gemeenschap. Zodoende moet ons persoonlijk belang op de laatste plaats komen en dient snel te wijken voor het algemenere belang van het gezin en de gemeenschap.

Het nationale belang kan ook wijken voor het belang van de gehele mensheid. En het belang van de mensheid kan worden opgeofferd in het belang van alle bewust denkende wezens die het universum bewonen. De sleutel tot de oplossing ligt daarin het stuur om te gooien.

Op deze wijze kunnen we ons geleidelijk ervan bewust worden verantwoordelijk te zijn voor het universum. Alleen dan was ons leven de moeite waard en hebben we *geleefd*- niet enkel bestaan. Wil dit allemaal gebeuren dan is natuurlijk het eerste vereiste wilskracht, vastberadenheid, en een vaste overtuiging in de uiteindelijke werking van dharma.

Vertaling: Ton van Beek

Instructies voor het millennium

– Dalai Lama

Instructies van de Dalai Lama voor het leven in het nieuwe millennium: Al wat er voor nodig is, is een paar seconden om het te lezen en erover te denken.

Houd er rekening mee dat grote liefde en grote prestaties ook grote risico's met zich meebrengen.

Als je verliest, verlies je de leerervaring niet.

Houd deze drie punten in gedachten: zelfrespect, respect voor anderen, verantwoordelijkheid voor al je daden.

Bedenk dat het niet krijgen wat je wilt hebben soms een geweldig groot geluk kan betekenen.

Maak je vertrouwd met de regels, zodat je ze behoorlijk kunt overtreden.

Zorg ervoor dat een kleine woordenwisseling geen einde maakt aan een grote vriendschap.

Wanneer je merkt dat je een vergissing begaan hebt, neem dan direct maatregelen om deze te herstellen.

Breng iedere dag enige tijd alleen door.

Verwelkom veranderingen, maar houd vast aan je waarden.

Bedenk dat stilte soms het beste antwoord is.

Leef een goed, eerbaar leven. Als je dan ouder geworden bent en erop terugkijkt, kun je er een tweede keer van genieten.

Een liefhebbende sfeer in je huis is de bestaansgrond voor je leven.

Betrek bij onenigheid met je huisgenoten alleen het lopende conflict. Haal geen oude koeien uit de sloot.

Deel je kennis. Het is een manier om onsterfelijkheid te bereiken.

Wees vriendelijk voor de aarde.

Ga eens per jaar naar een plaats waar je nog nooit eerder geweest bent.

Bedenk dat de beste relatie er een is waarin liefde voor elkaar de behoefte aan elkaar overstijgt.

Beoordeel je succes door wat je hebt moeten opgeven om het te behalen.

Benader liefde en koken met roekeloze overgave.

Vertaling: A.M.I.

Opvoeden tot wereldburgerschap

– Ing-Britt Wiklund

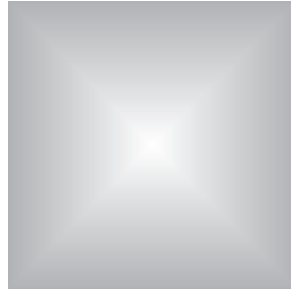
Ik wil beginnen met een gedicht van een Zweedse Dichter, Erik Lindorm, die ons het gevoel van het wonder van een pasgeboren kind deelachtig maakt.

*Is het waar dat ik een kind
in mijn armen houd
En mijzelf in zijn ogen zie,
Dat het water glinstert, de aarde warm is,
En de hemel vlekkeloos blauw.*

*Ik weet niet hoe laat het is
en in welk jaar we leven
Wie ik ben en wat mijn naam is.
Jij lachende baby met je zongbleekte haar,
Hoe ben je in mijn armen
terecht gekomen?*

*Ik leef! Ik leef! Ik sta op de aarde.
O, waar was ik voordien?
Ik heb zeker miljoenen jaren gewacht
Op deze bijzondere minuut.*

Mevrouw Wiklund is voorzitter van de Zweedse afdeling van de TS.

Wanneer je een pasgeboren baby in je armen houdt en in zijn oogjes kijkt heb je soms het gevoel dat je naar een onbeschreven vel papier kijkt. Maar even zo vaak kun je een diepe, nadenkende blik zien en je afvragen: ‘Wat ga jij ons brengen, kleintje en wat staat jou te wachten?’ ‘Wat zal het leven jou brengen en wat zul jij het leven schenken?’

Dit kleine mensje dat zojuist aan een nieuw leven op aarde is begonnen, is opnieuw gestart met zijn ontwikkeling, welke tot doel heeft een wereldburger te worden. Maar is er ergens een opleiding of studieprogramma te vinden om wereldburger te worden? Nee, ik denk niet dat dat zo eenvoudig ligt. Om het pad tot wereldburgerschap te vinden moet er een bewustzijnsverandering optreden en dit moet in elk individu tot stand komen alvorens hij of zij het doel kan bereiken.

De inspiratie voor zo’n verandering kan op verschillende wijzen worden gevonden. We kunnen haar in de Natuur vinden, of misschien in meditatie en natuurlijk kunnen we haar vinden door de Theosofie te bestuderen, de Oude Wijsheid, waar we de diepe waarheid kunnen vinden. Maar inspiratie en studie zijn niet genoeg, we moeten, als we ware wereldburgers willen

worden, ons leven ook leven door onzelf-zuchtig en liefdevol dienen.

H.P. Blavatsky die, zo'n honderdtwintig jaar geleden, de Theosofische Vereniging haar oorspronkelijke spirituele impuls gaf, zegt in *De Sleutel tot de Theosofie*: 'Theosofie is de oeverloze oceaan van universele waarheid, liefde en wijsheid die zich op aarde weerspiegelt'. Door liefde en wijsheid geleid, kunnen we de weg vinden.

Wanneer het werkelijk op ontwikkeling tot wereldburgerschap aankomt, is niet alleen het IQ, de graadmeter van onze hersenintelligentie, van het grootste belang, maar ook het EQ, het Emotionele Quotiënt. Dit EQ wordt meer en meer geaccepteerd en eindelijk worden emoties en gevoelens als belangrijk erkend. Werkgevers nemen mensen niet uitsluitend op hun hersenintelligentie aan, maar ze hebben ook ontdekt dat de intelligentie van het hart belangrijk is.

Naast het IQ en het EQ hebben we ook nog het SQ, de intelligentie van de ziel. Het SQ is uniek voor de mens en een voorwaarde voor spirituele en religieuze ervaringen en voor onze verlangens en dromen. Een hoog SQ wil zeggen dat iemand een doel in zijn leven heeft en een duidelijke visie daarop. Hij gebruikt zijn hele potentieel en kan in iedere nieuwe situatie de mogelijkheden ontdekken. De intelligentie van de ziel geeft ons een dieper gevoel voor de betekenis van het leven en voor onze plaats in het universum.

Wanneer we een hoog EQ en SQ hebben zouden we in staat moeten zijn om de weg tot wereldburgerschap te vinden. Maar het is geen gemakkelijke weg om te gaan; hij zit vol valkuilen. Zelfs als we weten hoe we ons moeten gedragen, zullen we vallen en moeten we steeds weer opnieuw beginnen.

Maar met een diepe inspiratie die we kunnen putten uit volhardende en ernstige bestudering van de eeuwige waarheid, kunnen we de weg betreden. En laat ons niet vergeten wat onze voormalige President N. Sri Ram heeft gezegd:

'Ons doel is niet om allerlei oppervlakkige hervormingen aan te brengen, maar om

een radicale revolutie in het hart en denken van de mensen teweeg te brengen, zodat uit deze revolutie allerlei soorten schitterende mogelijkheden tevoorschijn komen.'

De eerste van de drie doelstellingen van de Theosofische Vereniging gaat over Broederschap. De vereniging legt bij de opvatting van het begrip broederschap de nadruk op de universaliteit. Als universele broederschap of wereldburgerschap ooit een feit zal zijn, moet zij eerst ontstaan in de wil, het denken en het hart van de mensen. Leden van onze vereniging hebben hierin een speciale verantwoordelijkheid. Universele broederschap wijst de weg die we moeten gaan als we een nieuwe beschaving willen scheppen, waarin verschillen niet meetellen. Deze zijn onbelangrijk waar het gaat om broederschap die zijn oorsprong in de eenheid van het leven heeft. Dit moet de juiste weg zijn naar wereldburgerschap.

Een oude mythe vertelt hoe zwaar de weg kan zijn, maar ze toont ons ook dat de kern van het bestaan liefde is. Wat ze ons te zeggen heeft kan ons inspireren in onze ontwikkeling tot wereldburgerschap en op vele andere manieren.

Het Lied van de Liefde

De Ziel klopte op de deur van de Tuin van Liefde en riep: 'Liefde, Liefde, ik roep je al zo lang. Waarom kom je niet naar de burcht van mijn hart?' Liefde antwoordde vriendelijk: 'Iedere keer dat je me riep kwam ik, maar rende weer van je vandaan, omdat je buiten de burcht van je hart twee genadeloze wachters hebt opgesteld, Hard Oordeel en Zelfgenoegzaamheid, en zij schoten pijlen op mij af wanneer ik dichterbij kwam.'

'Kom tot mij, Liefde', zei de Ziel verheugd, 'Ik zal de wachters wegsturen, en je kunt binnenkomen' en Liefde volgde de Ziel vol vertrouwen de burcht in. Maar vlakbij de binnendeur woonden de oude wachters van de heilige tempel – Twijfel en Ongeloof – en zij dienden, voordat de Ziel

hen kon stoppen, Liefde een lelijke, bijna dodelijke slag toe. Toen had de Ziel een werkelijk en groot verdriet en met haar tranen waste ze Liefde's wonden en verzorgde haar teder.

Tenslotte kon Liefde de tempel van haar meest innerlijke wezen binnengaan en daar bleef hij vele levens en leerde de Ziel het geheim van Liefde waarbij hij haar in zijn schitterende aura sloot. Tenslotte zei Liefde: 'Ga naar buiten, gij Ziel die geleerd hebt van Liefde en tracht met het Vuur van Liefde de versterkte vestingen van andere zielen te openen.

Stralend van vreugde vertrok de Ziel maar kwam na vele dagen met neergeslagen ogen terug, 'Hoe is het je vergaan, kind van mijn hart?' vroeg Liefde.

'Ik was niet in staat ook maar één burcht te openen', zei de Ziel. 'Overal werd ik tegengehouden door dezelfde wrede wachters die ik zelf bij mijn deur van mijn eigen burcht had staan en zij schoten met hun wrede pijlen op me als ik dichterbij kwam.

Liefde schudde treurig zijn hoofd en zei: 'Ik zal je een lied leren dat die wachters in slaap zal wiegen.'

"Van één bloed en uit één bron zijn we samen op weg naar hetzelfde doel".

Weer ging de Ziel weg om het lied te zingen en Liefde volgde haar. En hij vond haar, wenend bij de open voordeur van een burcht. 'Waarom huil je?' vroeg Liefde. 'Je hebt toch met je lied de wachters in slaap

gewiegd en de ijzeren deuren geopend?' 'O, Liefde, zij vielen in slaap toen ik mijn lied zong, en toen de deuren geopend waren, kwam de prins van de burcht, een stralende jonge man, naar buiten en riep – niet mij—, maar iemand anders naar binnen. En hier ben ik nu, in feite machteloos.'

Liefde zei streng: 'Denk je nu werkelijk dat dit de reden was waarom ik je dit lied leerde? Dwaze Ziel, toen de deuren geopend werden, had je de burcht samen met de ander binnen kunnen gaan, want Liefde kent geen *anderen* maar slechts de *Ene*. Dit is de bitterste van al mijn lessen'. En Liefde vervolgde: 'Zing je lied, bij iedere deur maar wees tevreden als de deur opengaat om *iemand* binnen te laten. Dan zul je een deel van mijn ware wezen zijn en kan ik voor altijd in de tempel van je meest innerlijke wezen verblijven en zal door *jou* heen het lied van het geheim van mijn wezen zingen.'

De Ziel stond op met stralende ogen en een dapper gemoed, want uiteindelijk had ze de les van Liefde geleerd. En binnen elke deur klonk zegevierend haar zang:

"Van één bloed en uit één bron zijn we samen op weg naar hetzelfde doel".

Ik denk dat dit lied van liefde de eerste les is die we allen moeten leren als we ware wereldburgers willen worden.

Vertaling: Corrie Blaak
Uit: *The Theosophist*, mei 2001

Al het bestaande is het Zelf.
Onderscheid bestaat niet.
Hoe zou ik kunnen zeggen:
'Het bestaat of het bestaat niet?'
Ik ben vervuld van verwondering.

Avadhuta Gita, Hoofdstuk I, vers 1.4

Het pad van devotie en liefde

– Bhupendra R. Vora

Het *Bhaktipad* resulteert in een intensiteit van liefde en devotie die er sterk eigen aan is. Ofschoon alle paden naar spirituele ontplooiing leiden, is het pad van devotie uniek in de zin dat het een transcendentale toestand schept waarin de lagere aspecten van de menselijke natuur die zich uitdrukken door middel van emoties, gedachten en handelingen, overstegen worden door liefde. Waar woorden en gedachten ophouden, blijft er een staat van nauw contact met het Ene, noem het God, Parabrahm of de Ene Realiteit.

De intensiteit van devotie en liefde resulteert in een staat van ontkenning van het zelf en een extase voor het Goddelijke. Elke aspirant kiest het pad dat het best past bij zijn temperament, want 'Ieder mens is voor zichzelf de weg, de waarheid en het leven'. Welke benadering u ook kiest, het eindresultaat moet God-Realisatie zijn; een transcendentale ervaring van de ene Realiteit, of van een goddelijk wezen dat beschouwd wordt als een symbolische representatie van God.

Kennis alleen over het bestuderen van de verscheidene kunsten, wetenschappen en geschriften blijft een proces van mentaal leren en, gespeend van de betrokkenheid van het hart, leidt het niet tot enige realisatie van de Waarheid. Want dit leren vindt slechts plaats op het intellectuele niveau.

In een van de Upanishads komt het verhaal voor van een aspirant die zich wendt tot een grote Leraar en hem vraagt om hem in te lichten over Brahman. De Leraar vraagt of hij hem over zijn vooruitgang wil vertellen, tot dan toe, en wat hij geleerd heeft. De aspirant doet uitgebreid verslag van alle Kunsten en Wetenschappen die hij onder de knie heeft en alle Geschriften die hij heeft bestudeerd. De Leraar glimlacht en zegt: 'Dit zijn alleen maar woorden, maar Brahman moet ervaren worden'. Op dezelfde manier leidt het

eenvoudigweg mechanisch opzeggen van mantra's of het voordragen van gezangen slechts tot een beperkt voordeel. Welke benadering ook, hetzij op het pad van kennis of op het pad van devotie, moet resulteren in een ervaring die voorbij de woorden ligt; een ervaring die de zintuigen en het verstand te boven gaat.

Het belang hiervan is benadrukt door alle Grote Leraren. De grote Sankaracharya zegt tegen de discipel in het allereerste vers van zijn *Mohmudgara, Bhaja govindam*: 'Reciteer de naam van Govinda; reciteer de naam van Govinda' (met liefde), daar geen enkele grammaticale kennis (die staat voor wereldse kennis) u zal bevrijden van de kluisters van Samsara. Het opzeggen gebeurt niet op het oppervlakkige niveau van spraak alleen, maar is een veel nauwer contact met het Goddelijke. Door de intensiteit van liefde en devotie wordt onze lagere natuur getranscendeerd en het bewustzijn werkt vanuit het Boeddhisch niveau of de Anandamaya Kosha, om geharmoniseerd te worden met en gecentreerd te worden in Brahman.

Iedere handeling die de Liefde (goddelijke Liefde) ontbeert is leeg. Dit werd gezegd door Paulus toen hij communiceerde met de Corinthiërs [I, hfdstk 13]. Hij zei:

'1 Al ware het, dat ik met de tongen der mensen en der engelen sprak, maar ik had de liefde niet, ik ware schallend koper of een schetterende cimbaal.

2 Al ware het, dat ik profetische gaven had, en alle geheimenissen en alles, wat te weten is, wist, en al het geloof had, zodat ik bergen verzette, maar had de liefde niet, ik ware niets.

3 Al ware het, dat ik al mijn bezittingen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam gaf om te worden verbrand, maar had de liefde niet, het baatte mij niets.

4 De liefde is lankmoedig, de liefde is goedertieren, zij is niet afgunstig, de liefde praat niet, zij is niet opgeblazen'.

Bovendien vertelt Paulus de Corinthiërs dat de liefde altijd de waarheid zoekt en tolerant is, rechtvaardig en onpartijdig. Ware liefde verdraagt, gelooft en duurt altijd voort.

Hij gaf een compleet handvest voor de liefde, waarbij hij deze beschreef als de hoogste deugd in ware liefde; de zoekter op het pad ziet een visioen van het Goddelijke, want het kenmerk van het Goddelijke is ook liefde. Liefde en devotie zijn ook het hart van zijn wezen en daarom moet een toegewijde deze karakteristiek volkomen ontplooiën. Maar deze liefde en devotie zijn niet hetgeen aan het oppervlakkige niveau van begeerte ligt, maar een diepere toestand van zelfloos zijn.

Dit vereist de ontkenning van die menselijke neigingen, begeerten, beperkingen en illusies die zijn ware aard verbergen. Naarmate het verstand gezuiverd wordt, in harmonie gebracht en bevrijd van verschillende soorten storende invloeden, worden de sluiers geleidelijk dunner en uiteindelijk verdwijnen ze. Dit leidt tot een steeds helderder zien en bewustzijn van het ware Zelf, van de Opperste Realiteit. Deze ervaring van de ware aard van liefde is er niet een die onder woorden gebracht kan worden. Narada's Bhakti Sutras verklaren dit besef als onbeschrijfelijk en een die ervaren wordt binnenin de diepten van het bewustzijn van de toegewijde.

Anivarchniyam Premaswarupam - vers 51

De ware aard van de liefde van God kan niet beschreven worden maar kan slechts ervaren worden.

In de Bhagavad Gita legt Krishna uit aan Arjuna wat de eigenschappen zijn van een Bhakta (het woord 'toegewijde' drukt de betekenis hiervan niet voldoende uit). Krishna beschrijft het kenmerk van een gelijkmoedig mens, een Stithpragna die tij-

dens al zijn handelingen zijn denken sta-
biel houdt en die vrij van begeerten is. Hij
heeft geen angsten temidden van ontbe-
ringen, blijft onaangedaan wat pleziertjes
betreft, is onthecht waar het gaat om harts-
tocht, vrees en woede; is geheel onthecht,
wat er ook gebeurt, of het nu goed is of
slecht, en toont geen voor- of afkeur. Hij
gaat uitgebreid in op de kenmerken van
een Bhakta (toegewijde), die altijd gecen-
treerd is in en in harmonie met het Godde-
lijke. Er wordt een zeer uitgebreide
beschrijving gegeven van een ware toege-
wijde - iemand die zijn zintuigen aan
banden gelegd heeft, overal gelijkmoedig
tegenover staat, zich verheugt in het wel-
zijn van allen. Zo iemand schrijft alle han-
deling toe aan het Opperste, draagt geen
enkel wezen een kwaad hart toe, is vrien-
delijk en mededogend jegens allen en is
vrij van zelfzucht.

‘Hij die bemint noch haat, noch treurt,
die goed en kwaad verloochent, zeer toe-
gewijd is, zo iemand ligt mij na aan het
hart’, zegt Krishna.

De lijst van kenmerken is zeer uitgebreid
en beschrijft die toestand van transcenden-
tie waar de Kama-manasische neigingen
overstegen zijn. De Leraar verduidelijkt
ook de eigenschappen van een *Gunatita*;
een die de drie guna's van sattva, rajas en
tamas heeft overwonnen (harmonie, bewe-
ging en inertie). Pas wanneer men de wer-
king hiervan te boven is gekomen kan ware
realisatie ontstaan.

‘Waar *u* bent, is de Liefde niet’ is de staat
van het dualistische verstand, de gemiddel-
de mens. Het verstand, gecentreerd in
ikheid in al zijn subtiliteiten is immer aan-
wezig en vandaar dat de liefde er niet is.
Pas in volkomen wegcijfering kan ware
liefde bestaan. De ware aard van de mens
is Liefde, want hij is een vonk van het God-
delijke; maar de sluiers van duisternis - van
egoïsme, zelfzucht, hartstocht, woede, enz.
hebben haar bedekt. De volgeling van het
pad van devotie en liefde ontkent het zelf
door de intensiteit en eenpuntigheid van
zijn liefde en toewijding. Het proces van
wegcijfering en ontkenning moet uitge-

voerd worden in de dagelijkse uitvoering
van de plicht.

Een dichter-heilige, Narsinh Mehta van
Gujarat in India, was het perfecte voor-
beeld van een Bhakta. Zijn gedichten zijn
vol van deze doelbewuste liefde voor het
Goddelijke die hij zag in elk atoom van het
bestaan, en waar geen dualiteit bestond,
gaf hij een unieke versie van de ware
Vaishnava of toegewijde, als iemand die
zich altijd bewust is van het lijden van
anderen, en terwijl hij dit lijden van ande-
ren verlicht, is hij volkomen onzelfzuchtig.
Zijn gedicht ‘Vaishnav Jana to tene re
kahiye je pida parayi jane re...’ is een com-
pleet manifest van onzelfzuchtige liefde en
totale ontkenning van het zelf. Het was het
favoriete gedicht van Mahatma Gandhi en
werd gereciteerd op zijn gebedsbijeenkom-
sten.

In zijn bergrede bracht Christus dezelfde
boodschap toen hij zijn volgelingen vroeg:
‘Bemin uw naasten en vijanden en zegen
hen die u vervloeken, doe goed jegens hen
die u haten en bid voor hen die u vervolgen’.
Hij vroeg hen: ‘Wees volmaakt, even-
als uw Vader in de hemelen volmaakt is’.
Wanneer liefde zich in zijn goddelijke vol-
heid manifesteert, is er eenwording met
God.

Wat is de status van zulke totale liefde en
devotie? De status van constante en on-
onderbroken adoratie van het Goddelijke.
Door verzaking en onthecht zijn op het
uiterlijke en innerlijke niveau, schept de
aspirant op dit pad aldus een toestand
waarin een intense liefde voor God en toe-
wijding zijn hele wezen vervult met uitslui-
ting van al het andere. Er is wel gezegd dat
het opzeggen van hymnen en mantras en
het geven van voordrachten of daarnaar
luisteren devotie schept. Maar als het
opzeggen of luisteren slechts bestaat op
het niveau van de zinnen en van het ver-
stand, komt er geen groot voordeel uit
voort. Als gevolg hiervan is een totale en
onvoorwaardelijke overgave met een inten-
siteit van liefde en devotie vereist opdat
goddelijk mededogen op de toegewijde
neerdaalt.

Daarom adviseert Narada de volgelingen van dit pad om 'de liefde van God alleen te cultiveren; cultiveer liefde van God alleen' (vers 42 - Bhakti sutras) Tadev Sadhyatam, Tadev Sadhyatam.

Door de intensiteit van toewijding verheft de sadhak zijn bewustzijn tot het niveau van het atman. In deze staat is hij zich niet alleen bewust van zijn eigen echte natuur maar ook van de realiteit die verborgen is in ieder menselijk hart, en die ook alle verscheidene levensvormen doordringt. Dit besef veroorzaakt een volmaakte eenwording van bewustzijn en alle leven wordt gezien als een geheel. In deze staat wordt het bewustzijn van de toegewijde groter om het hele universum te omvatten en verdwijnen alle onderscheidingen van welke soort dan ook. Er blijft alleen de Ene Realiteit.

In antwoord op een vraag van een monnik sprak de Boeddha over de vier meditaties van liefde, mededogen, vreugde en gelijkmoedigheid. Toen hij sprak over de meditatie van de liefde, vroeg hij de monnik zijn hart en verstand zo in te stellen dat er een constante staat bestond van liefde voor het leven. Waar zulke liefde is, is het zelf niet aanwezig.

'Het geheime hart is de tempel der toewijding; daar ontsteken de heiligen de vlam van zuiverste opoffering, die ongezien maar niet onaanvaard brandt'.
Hannah More

Uit: Theosophy in New Zealand,
september 1999
Vertaling: A.M.I.

De wijze is iemand
van wie de intelligentie
niet verstoord wordt door begeerte.
Hij is zachtaardig, puur en evenwichtig.
Hij is gelijkmoedig, gestadig,
vredig en bestendig.
Hij gaat onverstoorbaar voort.

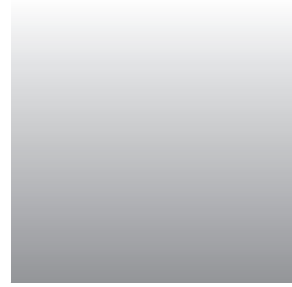
Avadhuta Gita, Hoofdstuk VIII, vers 8.2

Een blik op het oorspronkelijke programma

– Danielle Audoin

Als reactie op een kritiek op de Theosofische Vereniging en haar president, kolonel Olcott heeft mevr. Blavatsky in 1886 een soort charter opgesteld dat later Het Oorspronkelijke Programma van de Theosofische Vereniging werd genoemd. Zij bracht hierin in herinnering wat de oorsprong was van de Vereniging, wat haar doeleinden waren, welke rol de oprichters hierbij speelden en welke houding van de leden verwacht werd.

Danielle Audoin is de voorzitter van de Franse afdeling.

Het is wellicht interessant om sommige punten die door HPB in dit manifest naar voren gebracht zijn nog eens opnieuw te bekijken. We zullen niet ingaan op de geschiedenis van de eerste tien jaren van het bestaan van de Vereniging en op de moeilijkheden die men tegenkwam, maar alleen op de wijze waarop de doelstellingen van de Vereniging in die tijd, n.l. in 1886, verwoord zijn.

(Al tien jaar later werden ze geformuleerd zoals we ze nu kennen.) Mevrouw Blavatsky noemt er vier.

De eerste is eenvoudig:
Universele Broederschap.

De tweede werd als volgt verwoord:
Er mag door leden geen onderscheid gemaakt worden op grond van ras, geloof of sociale positie, maar ieder lid moet worden beoordeeld op en behandeld naar zijn persoonlijke verdienste.

Hier hebben we dus het eerste grote Principe van Universele Broederschap en vervolgens de praktische toepassing ervan op het leven van de leden van de Vereniging. Mevrouw Blavatsky wilde misschien wel aantonen dat dit geen ver verwijderd

ideaal is, maar een zaak die je onmiddellijk in de praktijk kunt toepassen door bepaalde willekeurige of oppervlakkige verschillen tussen menselijke wezens, die ware broederlijke betrekkingen in de weg zouden kunnen staan, af te schaffen.

Het mag vreemd lijken dat HPB de noodzaak van het afschaffen van zulk onderscheid alleen voor leden moest specificeren. Waarom zei ze: 'elk lid moet worden beoordeeld op en behandeld naar zijn persoonlijke verdienste, en niet: 'ieder menselijk wezen'?

Er kunnen twee redenen voor zijn. De eerste is dat de Theosofische Vereniging bedoeld is om een 'kern' van broederschap te vormen en zo een kleine groep mensen er toe te brengen de Eenheid van Leven te verwezenlijken en in hun contacten met elkaar die eenheid als een realiteit te voelen. De tweede reden is dat het betrekkelijk eenvoudig is om broederlijke gevoelens te hebben voor andere mensen met wie men weinig contact heeft en daardoor op het niveau van theorie of illusie te blijven steken.

Maar het is niet hetzelfde als het om mensen gaat met wie je dagelijks contact hebt en met wie je een gemeenschappelijke taak probeert te vervullen.

Uit onze dagelijkse ervaring weten we allemaal dat het voor leden van de Theosofische vereniging niet zo gemakkelijk is om echt broederlijke gevoelens voor elkaar te hebben, elkaar te begrijpen en verschillen in karakter, leefwijze en opvattingen te accepteren. Zulke verschillen zouden eigenlijk niet zo groot hoeven zijn, omdat we allen hetzelfde ideaal en dezelfde aspiraties hebben en voor dezelfde zaak werken. Maar wat we gemeen hebben doet niet de nuances verdwijnen, de kleine verschillen die des te moeilijker zijn te overwinnen naarmate ze subtieler zijn. Daarom kon het afschaffen van elk onderscheid tussen de leden, wat de eerste stap op weg naar Universele Broederschap lijkt te zijn, wel eens de laatste stap zijn die we moeten doen.

Het derde doeleinde dat door mevrouw Blavatsky aangegeven is wordt als volgt verwoord:

Het bestuderen van de oosterse filosofieën, hoofdzakelijk die van India, ze geleidelijk aan de mensen te openbaren in allerlei werken die de exoterische religies in het licht van de esoterische leringen interpreteren.

We zouden aandacht moeten schenken aan het feit dat mevrouw Blavatsky aandringt op de bestudering van de Indiase filosofieën. Het is zeker zo dat deze filosofieën ons het meest lijken te doen ontwaken voor onze diepste aard, voor de essentie van de dingen en daardoor voor de fundamentele Eenheid van Leven. Er is wel eens gezegd dat 'de genade van India de genade van de innerlijke waarde' is en dat 'het haar rol is om de aandacht van de wereld te richten op het Mysterie van de Tegenwoordigheid' (H. Le Saux, *Initiation à la Spiritualité des Upanishads*), dat wil zeggen de Ene Essentie van alle dingen, of die nu God genoemd wordt, Iñvara, de Logos, of eenvoudigweg het Ene Leven.

Laten we nu teruggaan naar het vierde doeleinde dat door mevrouw Blavatsky is genoemd:

Het tegengaan van materialisme en van theologisch dogmatisme op elke denkbare wijze, door het bestaan aan te tonen van in de wetenschap onbekende occulte krachten, in de Natuur, en de aanwezigheid van psychische en spirituele krachten in de mens; tegelijkertijd pogend de visie van de Spiritisten te verruimen door hen te laten zien dat er heel veel krachten aan het werk zijn bij het voortbrengen van 'wonderen' behalve de 'Geesten' van de doden. Bijgelovigheid moest aan het licht worden gebracht en worden vermeden; en occulte krachten, zowel goede als kwade — die ons altijd omringen en hun aanwezigheid op verschillende manieren kenbaar maken—moesten zo goed mogelijk, aangetoond worden.

Deze formulering is veel gedetailleerder dan die van het huidige derde doeleinde. We zouden ons kunnen voorstellen dat de details die HPB gaf aan het einde van de negentiende eeuw wèl nodig waren, maar nu niet. Maar dit is niet noodzakelijkerwijs zo.

‘Het tegengaan van materialisme en van theologisch dogmatisme op elke denkbare wijze’ is heden ten dage een uitermate urgente taak. Het materialisme breidt zich steeds meer uit over de wereld. Economische, materialistische expansie wordt beschouwd als teken van vooruitgang, van evolutie, zodat rijk en arm, naties en individuen alleen maar trachten om bezittingen te verwerven of te vermeerderen.

Deze levenshouding is meestal evident, maar ook wel eens onbewust, en leden van de Theosofische Vereniging zijn niet vrijgesteld van verleiding, aangezien hebzucht een neiging van de menselijke natuur is.

Wat theologisch dogmatisme betreft, kunnen we de destructieve effecten zien bij de opkomst van het fundamentalisme overal ter wereld, als om te bewijzen dat alles overal en altijd mogelijk is en dat er in landen die zich als het meest ‘geciviseerd’ beschouwen nog steeds blindheid en onwetendheid bestaat aangaande de ware aard van de mens en over het feit dat hij zijn wortels in de Eenheid heeft. We zijn getuige van een uitbraak van geweld, vernietiging en massamoorden die alleen maar voortkomt uit fanatisme, ontstaan vanuit dogmatisme. In de extreme gevallen die we vandaag de dag zien aarzelen mensen niet om te doden in naam van zogenaamde religieuze principes. Maar er zijn minder wrede vormen van onbuigzaamheid die ook veel kwaad kunnen doen op psychische gebieden en die er in ieder geval toe bijdragen dat het reservoir van intolerantie op het mentaal gebied van de mensheid gevoed wordt.

Men neemt zijn toevlucht tot dogmatisme wanneer men zich onveilig voelt. Het is een stevige barrière die gevormd wordt door gefixeerde ideeën en waarachter

mensen beschutting zoeken tegen het gevaar dat door anderen wordt vertegenwoordigd. Elk menselijk wezen dat een gevoel van onveiligheid heeft loopt het gevaar om in een zekere mate dogmatisch te worden. Er kan de neiging ontstaan om vroeger of later af te glijden naar intolerantie en we moeten ons bewust zijn van die neiging.

Het is duidelijk dat de meerderheid van de menselijke wezens zich vandaag de dag niet méér bewust is van ‘het bestaan van verborgen krachten in de natuur’ bijvoorbeeld van het bestaan en de invloed van gedachtevormen dan een eeuw geleden. Wijzelf hebben een theoretische kennis van dit soort dingen, die ons in staat stelt ons verbaal of mentaal te verweren tegen dogmatisme, maar die ons nog niet in staat stelt om al dat soort gedachten en sporen van intolerantie uit ons denken te bannen, die ons van weinig betekenis lijken, maar die wel de enorme gedachtevorm helpt vergroten, waarvan de destructieve gevolgen de wereld teisteren.

HPB spreekt ook over het verbreden van de inzichten van de Spiritisten. Maar als ze verwijst naar ‘Occulte krachten — goede en kwade—die ons altijd omringen en hun tegenwoordigheid op allerlei wijzen tonen’, moet dat worden gezien als van toepassing op alle verschijnselen van het leven. Het is niet alleen maar een kwestie van spiritisme of van occulte krachten in de Natuur’. Wanneer deze krachten worden gevoeld, maar niet voldoende begrepen, is het gevolg òf een onverantwoordelijke houding òf een irrationele angst, die zich uit in bijgeloof van allerlei soort. We denken in het midden van de twintigste eeuw misschien dat bijgeloof aan het verdwijnen was, naarmate het proces van beschaving voortschreed. Maar feitelijk was het in zekere mate alleen maar slapend en geenszins uitgeroeid. Bovendien heeft het gevoel van onveiligheid de laatste tientallen jaren het bijgeloof zowel als het godsdienstig fanatisme opnieuw tot leven gewekt, omdat beide middelen tot ontsnapping lijken te zijn.

Nadat ze deze doeleinden had geformuleerd, verklaarde Mevrouw Blavatsky in 'het Oorspronkelijke Programma' dat de Meesters de twee Stichters niet hadden verteld 'wat ze moesten doen' - dat wil zeggen dat de doeleinden niet aan hen waren gedicteerd- maar 'wat ze nooit zouden moeten doen'. En, 'om het duidelijker te maken':

1. moesten de Stichters al hun invloed aanwenden om zelfzucht van elke soort tegen te gaan, door aan te dringen op oprechte broederlijke gevoelens tussen de leden onderling—tenminste naar buiten toe; daartoe moesten ze een geest van eenheid en harmonie ontwikkelen, ondanks de grote diversiteit in geloven; en van de medebroeders een grote wederzijdse tolerantie verwachten en een mild gevoel voor elkanders tekortkomingen; elkaar helpen bij het zoeken naar waarheid op ieder terrein, moreel of psychisch, en zelfs in het dagelijks leven.

2. Zij, (de Stichters) moesten op de strengst mogelijke wijze alles tegengaan wat neigde naar dogmatisch geloof en fanatisme ... De grootst mogelijke geest van vrij onderzoek, ongehinderd door wie of wat ook, moest worden aangemoedigd.

Zouden we niet moeten bedenken dat wat zo indringend aan de Stichters werd verteld ook van ieder van ons als leden van de Theosofische Vereniging wordt verwacht? Als we een theosofisch leven willen gaan leiden, moeten we trachten alle vormen van zelfzucht, dogmatisme en fanatisme uit te roeien uit onze aard. Het is waarschijnlijk dat we lid van de Theosofische Vereniging zijn geworden, omdat we de ergste vormen van deze scheidende neigingen al hebben uitgeroeid. Maar de meer subtielere vormen ervan vergiftigen dagelijks onze betrekkingen met anderen omdat ze onophoudelijk conflictsituaties scheppen en in stand houden, niet alleen binnen onze familie, in de maatschappij en op ons werk enz. , maar ook binnen de Theosofische Vereniging. Als we ons van onze eigen zelfzucht en intolerantie bewust zouden zijn, zou dat voor ieder van ons voldoende zijn om een verandering tot stand te brengen of om iets te laten gebeuren, —iets dat zou kunnen bijdragen aan een grotere uitstraling van de kern van die Universele Broederschap welke de basis en de essentie vormt van de opdracht van de Theosofische Vereniging.

Uit: The Theosophist, november 2000
Vertaling: Corrie Blaak

De wijze is barmhartig,
niet gewelddadig of gemeen,
immer geduldig.
Hij is het wezen van de waarheid,
heeft een onberispelijke ziel,
is allerhartelijkst
en de belichaming van dit alles.

Avadhuta Gita, Hoofdstuk VIII, vers 8.4

Keuzes

Wij zijn wat we denken
Alles wat we zijn komt voort uit onze gedachten
Met onze gedachten maken we de wereld
Wanneer je met onzuivere gedachten spreekt of handelt
Zullen zorgen je volgen
Net zoals het wiel de os die de kar trekt volgt
Zijn wij wat we denken.

Alles wat we zijn komt voort uit ons denken
Met onze gedachten maken we de wereld
Wanneer je met zuivere gedachten spreekt of handelt
Zal geluk je als een onwankelbare schaduw volgen
'Kijk eens hoe hij me misbruikt en bezeerd heeft,
Hoe hij me neergesmeten en beroofd heeft,'
Wanneer je met zulke gedachten leeft, leef je met haat.
'Kijk eens hoe hij me misbruikt en bezeerd heeft,
Hoe hij me neergesmeten en beroofd heeft,'
Laat zulke gedachten varen en leef in liefde.

In deze wereld
Heeft haat nog nooit haat verdreven.
Alleen liefde verdrijft haat.
Dit is de oude, onuitputtelijke wet,
Ook jij zult sterven.

Als je dit weet hoe kun je dan ruzie maken?
Hoe gemakkelijk blaast de wind een tengere boom om?
Zoek je geluk in de zintuiglijke dingen
Zoals lekker eten en slapen,
Dan zal ook jij worden ontworteld.
Maar de wind kan geen berg omverblazen.

De mens die wakker, sterk en nederig is,
Die meester is over zichzelf en rekening houdt met het dharma
Kan niet door verleiding worden beroerd.
Maar als zijn gedachten vertroebeld zijn,
Als hij roekeloos is en vol bedrog,
Hoe kan hij dan het gouden kleed dragen?

Wie meester is over zijn eigen aard,
Stralend, helder en waar,
Hij mag voorwaar het gouden kleed dragen.

Wanneer je het onware voor het ware aanziet,
En het ware voor het onware,
Ga je voorbij aan het hart
En vul je jezelf met begeerte.

Zie het onware als onwaar
En het ware als waar.
Kijk in je hart.
Volg je aard.

Een troebel denkvermogen is als een slecht dak.
Hartstocht stort zich als regen op het huis.
Maar als het dak sterk is, biedt het bescherming.

Wie onzuivere gedachten koestert
Moet zowel in deze wereld lijden als in de volgende.
In beide werelden lijdt hij
En hoe ernstig is dit leed
Wanneer hij ziet wat hij fout heeft gedaan.

Maar ieder die zijn dharma volgt
Is vol vreugde hier en in de volgende wereld
Hij verheugt zich in beide werelden.
En hoe groot is zijn vreugde
Wanneer hij ziet wat hij goed heeft gedaan.
Want groot is de oogst in deze wereld,
En groter nog in de volgende.

Hoeveel heilige woorden je ook leest
En hoeveel je er spreekt,
Hoe zullen ze je baten
Als je er niet naar handelt?

Ben je een schaapherder
Die andermans schapen telt
En nooit met de ander wil delen?
Lees zo weinig woorden als je wilt,
En spreek er nog minder.
Maar handel naar je dharma.

Geef de oude manieren op
Van hartstocht, vijandigheid en dwaasheid.
Ken de waarheid en vind vrede.
Deel met anderen.

Bron: Dhammapada
Vertaling: Corrie Blaak

D i a l o o g

Enkele reacties n.a.v. de ingezonden brief van Gerard Annink in *Theosofia* nr 3.

Met excuses voor het niet eerder plaatsen. Het bestand was in de computer verdwaald geraakt.

Geachte heer Annink,

Met belangstelling heb ik uw schrijven in de *Theosofia* van juni gelezen.

Ik ben zelf een, zoals men dat misschien noemt, een 'stil' lid. Ik ben lid van de TVN, loge Amsterdam, maar kom zelden tot nooit op bijeenkomsten. Ik lees echter met alle plezier de *Theosofia*, want het geeft mij een beeld van wat er op het ogenblik in de TVN omgaat (bij het bestuur dan). Deze redactionele stukken lees ik zeer aandachtig en denk hier zeer uitvoerig over na, waarna ik eventueel bepaalde stukken met vrienden en kennissen bespreek. Ik zou daarom dan ook de stukken van het bestuur, om het zacht uit te drukken, erg missen. Dat het intellectueel is, ja. Maar dat zijn de boeken van bijvoorbeeld HPB ook.

Dat het misschien tijd is voor de leden om hun kennis in daden c.q. integratie in het dagelijks leven om te gaan zetten is iets geheel anders. Ik zou mij niet durven aanmatigen om te zeggen dat men dat moet gaan doen, alleen een boeddha zou dat misschien mogen/kunnen zeggen en zelfs dat vraag ik mij ten stelligste af. Is het niet zo dat ieder voor zich zijn eigen tijd van ontwaken heeft?

Wel vind ik uw schrijven een zogeheten prikkertje: Jongens, waar ben ik precies mee bezig?

Wat doe ik? Hoe doe ik het? In welk opzicht kan ik alvast proberen om mijzelf te gaan genezen (laten groeien). Dit zijn vragen die misschien door uw stukje omhoog kunnen komen.

Daarom wil ik u dan ook van harte bedanken en ben ik u dankbaar voor uw schrijven.

François Hofstede

Brief aan de voorzitter

Op blz. 111 van de laatste *Theosofia* no. 3 juni 2001 lees ik tot mijn teleurstelling dat vele leden de *Theosofia* 'ongelezen in de prullenbak gooien!' (brief van Gerard Annink). Ik vind dit ònterecht! Onder uw leiding is *Theosofia* gegroeid tot een pràcht blad met rijke inhoud, die dienen kan als hulp bij de studie van theosofische en verwante boeken! De leden die *Theosofia* verkwansele zijn geestelijk luie donders die verdienen eens flink de les gelezen te worden. Men is òndankbaar voor het vele dat geboden wordt! Ik vind dit jammer.

Andries Boersma

Beste Gerard Annink,

Ik ben het voor een groot gedeelte met jou eens, wij zijn heel verstandelijk bezig zo uiterlijk gezien. Onze programma's bestaan uit lezingen en studie-avonden. Als je alleen komt consumeren, en dat doen de meesten, gebeurt er in jou niets (dan gooi je *Theosofia* in de prullenbak, bij wijze van spreken). Als je samen een studieonderwerp kiest, en om de beurt je de avond moet leiden, zodat je elke keer de studie moet voorbereiden, gebeurt er wel wat met je! Je gaat eigenlijk meditatief met die studie om!

Ik heb dat eens ervaren bij een studie van de Mahatma Brieven, er waren op een avond maar drie van de negen leden, die deze brieven bestudeerd hadden, er onstond tussen deze drie leden niet een discussie maar een dialoog... en dan ga je de diepte in... en ontstaat er een meditatieve sfeer. En die andere zes dan, zal je wel vragen... die wisten niet waar het over ging, maar voelden wel de sfeer. Daar kan je dan op dat moment niets aan doen.

Ongeveer het zelfde had plaats op 18 en 19 november 2000. Op de 18e had Gomes uitgelegd hoe hij het wilde aanpakken, juist niet in de eerste plaats kwam het aan op kennis van de *Geheime Leer* maar op de 'intuïtieve' gedachten die bij je opkwamen. Na een aarzelend begin durfde men deze 'gedachten' naar voren te brengen. Een hele andere manier van werken wat door de groep die toen aanwezig was als verrassend positief werd ervaren. Zondag kwam er een kleine groep mensen bij, die *De Geheime Leer* niet goed kende. De 'fout' (wat is fout, je leert ervan tenslotte) die toen gemaakt is, is dat er niet (weer) uitgebreid is ingegaan op de andere manier waarop hij de Stanza's wilde benaderen. Jij was teleurgesteld omdat hij niet in discussie ging, ik was teleurgesteld omdat er telkens mensen wilden discussiëren en er dus geen dialoog meer tot stand kwam.

Ik loop al 60 jaar mee in de vereniging en heb geleerd dat je niet bang moet zijn om je gedachten uit te spreken. Ik heb zelf behoefte aan ceremonieel werk en zit dus in de vrijmetse-

D i a l o o g

larij. Voel je je daar beter thuis of op je plaats zal je je misschien afvragen. Ik voel me 'thuis' in de T.V. maar mijn 'taak' ligt in de vrijmetselarij, daar ben ik de persoon die weet waar het over gaat, die achtergronden kan belichten.

Als je door 'intense' studie langzaam andere inzichten krijgt, en dus verandert, straal je dat ook uit... en de wereld om je heen verandert, o zo langzaam... Je moet het alleen niet erg vinden dat je heel vaak alleen staat in je aspiraties, dat ze anders zijn dan de meeste mensen om je heen inclusief de theosofen.

Vroeger was ik de enige die geloofde in reïncarnatie, en nu... het is bijna algemeen goed.

Vroeger was ik de enige die vegetariër was en werd daarop aangekeken, en nu... je kunt overal gemakkelijk vegetarisch eten krijgen.

Mijn wensen??? Ik zou de lezingen graag afgewisseld willen zien met artistieke uitingen of meditatieve overpeinzingen, ... en toch geniet ik altijd weer van een 'geestelijk bad', zoals ik een T.V.N.-weekend voor mezelf noem.

Dit is vast niet de het antwoord waarop je gehoopt had, maar... er is een reactie!

Han Raven

H.P. Blavatsky, medium of middelaar?

Naar aanleiding van een opmerking dat mevrouw H.P. Blavatsky (H.P.B.) een medium was en dat zij e.e.a. in die hoedanigheid "doorkreeg" ben ik op onderzoek gegaan en raadpleegde enkele theosofische zoekers.

Er ontstond een boeiende,

uitgebreide en zeer leerzame dialoog (waarvoor mijn hartelijke dank!). Het onderwerp is een studie op zich en kan wellicht enkele artikelen vullen. Daarom hieronder een zeer beknopte weergave.

Allereerst verwijs ik naar Blavatsky's *Sleutel tot de Theosofie* (o.a. hoofdstuk II: "Het verschil tussen Theosofie en Spiritisme"), *Isis Ontsluierd*, *De Stem van de Stilte* en naar wat er over dit onderwerp vermeld wordt in *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett* samengesteld door A. Trevor Barker.

Een medium laat zich passief middels het lichaam gebruiken door entiteiten uit de onzichtbare wereld. Het medium gaat veelal in een soort trance en stelt zich in astraal- psychisch contact met stromen en entiteiten in het astrale licht van de begeertewereld, de woon- of verblijfplaats van de lagere beginselen van overleden mensen en andere daar verblijvende wezens. Immers de hogere beginselen van de overledene, de geestelijke entiteit, zijn overgegaan naar devachan (= de hemelwereld). Hetgeen zich meestal manifesteert tijdens een séance zijn de zogenaamde schillen uit kamaloka (= de begeertewereld), die nog een vage herinnering hebben aan het voorgaande leven. Het is de bedoeling dat deze resten uiteindelijk oplossen en terugkeren naar de gebieden waaruit hun bestanddelen afkomstig waren. Daarnaast kan het medium putten uit de bewuste of onbewuste gedachten van allen die bij de séance aanwezig zijn.

H.P. Blavatsky was weliswaar paranormaal begaafd, maar heeft

nooit als medium in de gebruikelijke zin van het woord opgetreden, door b.v. in trance te gaan: zij was altijd voor de volle 100% bewust betrokken bij haar werkzaamheden en liet geenszins bezit van zich nemen. In de *Mahatma Brieven* wordt ook duidelijk gesteld dat spiritisme en occultisme onmogelijk kunnen samengaan. H.P.B. was een aangenomen leerling die onder toezicht stond van de mahatma's (= meesters, geestelijk hoog ontwikkelde mensen). Op dat moment was zij de best beschikbare persoon (zeker niet volmaakt, maar van nature getalenteerd en vooral onzelfzuchtig) om die delen van de theosofia, de goddelijke universele wijsheid, die daarvoor in aanmerking kwamen aan de wereld door te geven. Bij het schrijven van haar boeken lieten de meesters voor haar in het astrale licht hun tekst verschijnen en ook passages van de talloze naslagwerken waarnaar b.v. in *De Geheime Leer* zo veelvuldig wordt verwezen. Daarnaast kon H.P.B. telepathisch contact met de meesters leggen.

Er wordt gezegd dat H.P.B., als occultiste en mystica, in staat was haar bewustzijn te verplaatsen naar het subtielere gebied van het universele denkvermogen (= het bewustzijnsgebied van eenheid en wijsheid, waar de gelijkheid van alle zielen met de overziel ervaren wordt): "H.P. Blavatsky touched the universal mind".

In die zin kunnen we H.P. Blavatsky beschouwen als middelaar tussen het universele denkvermogen en de stoffelijke wereld.

Els Rijnaker

Naarden 22-29 september 2001: The European School of Theosophy

In het Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden hield de Europese School in september 2001 de jaarlijkse studieweek met als thema "Het spectrum van Theosofie".

Er waren verschillende interessante Engelstalige brochures te koop en uiteraard was er weer een mooi opgemaakte boekentafel van de boekhandel.

Over de dag en avond verdeeld was er een uitgebreid programma van meditatie, lezingen, discussies, deelnemerspresentaties, een muziekvoorstelling, een bezoek aan Naarden (de kerk en het Comeniusmuseum).

Door mijn werk kon ik alleen de ochtendsessies bijwonen, zodat ik hieronder slechts enkele indrukken van de school kan weergeven.

Geoffrey Farthing gaf de lezingen "Theosofie de waarheid ontsluit" en "Aspecten van de Goddelijke Wet" (beide ook verschenen in bovenvermelde Engelstalige brochurevorm). Hij sprak over de meesters, de stichting van de Theosophical Society, de gesloten keten van de natuur (alles eet elkaar), bewustzijnsniveaus en dat de mens streeft naar het overstijgen van het persoonlijke zelf in de richting van het universele. Het Goddelijke Plan is te vinden in het proces, niet in de omstandigheden zelf. Om er voor te zorgen dat theosofen onderling dezelfde terminologie gebruiken, benadrukte hij het belang van het bestuderen van "first grade theosophical literature",

de theosofische klassiekers (H.P. Blavatsky *Isis Ontsluierd*, *De Geheime Leer*, *De Sleutel tot de Theosofie*, *The Collected Writings*; A.T. Barker *De Mahatmabrieven aan A.P. Sinnett*), omdat die door de meesters werden gegeven en aan het begin stonden van de Theosofische Vereniging.

Phan-Chon-Tôn vulde twee ochtenden. Hij maakte als wetenschapper een vertaalslag vanuit de natuur- en scheikunde naar de leek en legde de verbinding naar de theosofie. Wat ging er vooraf aan de "big bang"; de toestand van pralaya als een lege spreekzaal met opgestapelde tafels en stoelen, waar alles in potentie aanwezig is; in de dichtste materie zit de meeste geest; de homo sapiens is niet de wijze mens, maar de proevende mens, hij die ervaringen opdoet in een poging om wijs te worden; één waarneming geeft 49 weerspiegelingen op verschillende niveaus; de materie kent de wetten van inertie (door aantrekkings/zwaartekracht), van actie-reactie (karma) en van behoud van energie (immers een scheikundige formule kan veranderen, de samenstellende elementen op zich blijven bestaan); er is een volgorde van avidya (onwetendheid) naar kama (begeerte) en karma (oorzaak en gevolg); binnen een cel is het privilege van de koning, nl. het dragen van D.N.A., niet alleen voorbehouden aan de celkern, maar ook aan het mitochondrion en aan het chloroplast; een cel op zich is buitengewoon intelligent en neemt alleen op wat het nodig heeft (selectieve doorgankelijkheid van het celmembran); natuur komt van "naturus",

Agenda

januari 2002

- 5 Studiegroep *De Geheime Leer* te Amsterdam
- 7-1 tot 14-2- 2002 in Adyar "J. Krishnamurti in the light of Indian thought".

februari 2002

- 9 Studiegroep *Goddelijk Plan* te Amsterdam

maart 2002

- 2 Voorjaarsdag "De wortels van de kabbala", spreker: dhr. J.H. Spierenburg
- 9 Studiegroep *De Geheime Leer* te Amsterdam

april 2002

- 6 Studiegroep *Goddelijk Plan* te Amsterdam
- 20 Algemene Ledenvergadering

mei 2002

- 4 Studiegroep *De Geheime Leer* te Amsterdam

juni 2002

- 8 Studiegroep *Goddelijk Plan* te Amsterdam

juli 2002

- 12, 13, 14 Zomerschool 'Mens-zijn in een holistisch perspectief'. Nadere mededelingen volgen.

oktober 2002

- 12 t/m 19 Volgende European School te Engeland, Tekels Park.

november 2002

- 15 en 16 Najaarsweekend

d.w.z. dat wat geboren kan worden.

Dat Edi Bilimoria uitstekend in staat is het verband aan te geven tussen de wetenschap en het occultisme had hij al getoond in de vijf dagen in oktober 2000 in Naarden.

Hij sprak onder meer over het witte licht dat, gevoerd door een prisma, uiteenvalt in het spectrum met verschillende kleuren. Het witte licht bestaat niet uit een samenpersing van deze kleuren, maar de kleuren zijn een uitdrukking van het witte licht. Zie hier de analogie met de eenheid van leven, eenheid in verscheidenheid: het ene leven wordt uitgedrukt in verscheidene vormen, die op de weg terug vanuit de verscheidenheid weer terugkomen tot die eenheid... In de traditionele wetenschap is tijd iets lineairs; in het occultisme zien we steeds weer de cycliciteit.

Colin Price benaderde vanuit Blavatsky's boek "De Sleutel tot de Theosofie" het gebed en de goddelijke natuur van de mens. Blavatsky sprak over de hypocrisie van het wilsgebed voor zover dit het afdwingen van persoonlijke verzoeken betreft. Als mens kunnen wij vaak De Wet niet overzien, die het nodig maakt dat iemand bepaalde problemen moet doormaken om er iets van te leren; daar mogen we dus niet ingrijpen. Maar natuurlijk is het opgeven van het persoonlijke, de overgave, het resoneren met de goddelijke natuur, het aspect van universele liefde van immens belang. Het gaat niet om blind geloof, maar om vertrouwen.

Harold Tarn besprak de vondst van de teksten van Didy-

mos Judas Thomas bij Jabal al-Tarif in Egypte in 1945, die resulteerde in een herleefde belangstelling voor het Gnosticisme. Hij verwees naar de Nederlandse deskundigen professor Quispel en H. Spierenburg. Er werd opgemerkt dat de zin "I am That I am" misschien gelezen moet worden als "I am That. I am".

Tot zo ver enkele opmerkingen over deze bijzonder zinvolle school.

De datum van de volgende jaarlijkse studie week van de Europese School wordt ongetwijfeld weer aangekondigd in *Theosofia*, maar of we dan wéér zo dicht bij huis kunnen deelnemen is maar de vraag!

Els Rijneker

De toekomst van de T.V.N.: Verslag van een weekend praten in Naarden

In het weekend van 13 en 14 oktober 2001 kwamen 49 leden naar Naarden om na te denken over de toekomst van de Theosofische Vereniging in Nederland. Vele uren praten, afwisselend plenair en in groepjes. En dat was meestal plezierig, en soms moeilijk. Met zeven groepjes van zeven mensen mag je een bruikbaar resultaat verwachten. Het eten was perfect als altijd. Het is iedere keer weer zeer plezierig om een weekend met geestverwanten door te brengen. In dit verslag een samenvatting van hoofdzaken. Excuses aan degenen van wie ik waardevolle opmerkingen niet heb opgenomen of in mijn eigen woorden

heb weergegeven.

Waarom dit weekend?

Binnen de Theosofische Vereniging zijn een aantal loges zeer actief en nog steeds zijn er velen die zich tot het Theosofische gedachtegoed aangetrokken voelen. Maar wel vind er vergrijzing plaats en een aantal loges zijn klein en mogelijk weinig levensvatbaar. Er is behoefte aan concrete ideeën voor actie om deze trend ten positieve te keren. Maar voordat je actie kunt ondernemen moet je de huidige situatie begrijpen en daarvoor zul je een aantal vragen moeten beantwoorden: Wat voor vereniging zijn wij momenteel? Hoe willen wij zijn? Is het werken binnen de loges uitnodigend (plezierig en boeiend) voor leden en niet-leden? Is de aansluiting met de wereld wel goed? Welke rol wil en kan de T.V.N. in die wereld spelen? Moet zij vooral gericht zijn op studie van de Theosofische leer, of moeten andere leringen ook aan bod komen? Moeten we ons ook richten op praktische problemen in de wereld? En zo ja, hoe dan? En wat doen wij met de kennis die de wetenschap aanreikt? Het hele weekend werd er intensief gedacht en gepraat over dit soort vraagstukken.

Presentatie van Visies

Vertegenwoordigers van twaalf loges gaven ieder in 10 minuten hun visie op de toekomst van de T.V.N. Ieder verhaal werd in één sleutelwoord samengevat. De T.V.N. zou moeten streven naar: dialoog; ontmoeting; groei; vriendschap; regeneratie. Enkele loges leggen de nadruk op praktisch bezig zijn. Eén loge legde

V e r e n i g i n g s n i e u w s

de nadruk op communicatie en opvoeding. Een andere loge vroeg zich af of we sektarisch zijn. Eén persoon legde ons de keus tussen vier scenario's voor. Eén loge riep ons op om vooral naar het licht te blijven zoeken. Vertegenwoordigers van de Antwerpse loge presenteerden de situatie van de T.V. in België.

Zeven groepsgesprekken

Drie keer anderhalf uur zaten we in onze zeven groepjes bij elkaar om in een soms redelijk chaotisch proces onze gedachten uit te wisselen. De gesprekken verliepen vaak dynamisch en vol onverwachte wendingen, maar leverden toch diverse inzichten op. Misschien is dat chaotische juist wel goed. Wij willen niet een eenheidsworst zijn met een leider en een aantal volgelingen. Juist onze verschillen vormen een belangrijk pluspunt van de T.V.N. en geven ons de kans om ons in het denken van andersdenkenden te verdiepen. Onze visies kunnen misschien niet op één lijn gebracht worden en ook in de tijd zullen ze veranderen. Dat is het onherroepelijke gevolg van bewustzijns-groei. De T.V.N. heeft geen centrale autoriteit, en bestaat uit vrije denkers. Laten we dat vooral zo houden.

Alle groepjes werd gevraagd hun eindconclusie te presenteren in de laatste plenaire sessie. Hieronder is een samenvatting gemaakt van opmerkingen uit presentaties en eindconclusies.

Een aantal verschillende, elkaar ten dele uitsluitende, visies op doelen van de T.V.N.

De T.V.N. is er vooral voor ieders eigen ontwikkeling en

bewustzijns-groei: "Ken U zelf!" Die persoonlijke groei is de basis voor een levende vereniging.

De T.V.N. is een plek waar vrije en vrijdenkende mensen andere zoekers ontmoeten om van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Het groepswerk met hechte intensieve onderlinge contacten waarin ook wederzijdse correcties vanuit liefde plaatsvinden vormt de basis van het werk. De ontwikkeling van de persoonlijke kant van ieder lid moet meer aandacht krijgen.

De T.V.N. is een ontmoetingsplaats voor mensen vanuit alle spirituele, religieuze en filosofische stromingen: interculturele ontmoeting. We moeten meer samenwerken met andere stromingen om zo vorm te geven aan broederschap.

De T.V.N. moet vooral het Theosofische gedachtegoed uitdragen, bijvoorbeeld naar vergelijkbare verenigingen en opvoedingsinstituten.

De T.V.N. moet veel meer op de praktijk gericht zijn en in de maatschappij een rol spelen.

Punten waar we het werk van de T.V.N. misschien zouden kunnen verbeteren

-De interne communicatie binnen loges is niet altijd goed. Iedereen moet zich veilig en plezierig voelen, en daarvoor is aandacht, luisteren en vragen stellen essentieel. Hebben we wel 'werkelijk' contact met elkaar wanneer we praten? Er zijn diverse valkuilen bij communicatie: niet luisteren: "Wat jij zegt klopt niet". Maar ook het met alles en iedereen eens zijn kan duiden op het niet goed begrijpen van de ander. Open, eerlijke

en heldere communicatie is de basis van een goed functionerende loge.

Niet iedereen houdt van discussies en/of getheoretiseer, maar toch is het mentale praatproces vaak dominant. Ook mensen met een esthetische, meditatieve en/of praktische geaardheid zouden aan hun trekken moeten komen.

Vaak gebruiken we te veel moeilijke woorden. Oosterse termen worden vaak niet goed begrepen en kunnen mensen afschrikken. De toegankelijkheid en de transparantie kunnen beter. De vorm om de inhoud van de oude wijsheden door te geven is niet altijd goed.

Kennen wij onszelf wel voldoende, of blijven we in getheoretiseer verstrikt? Voor één loge staat een interactief proces naar zelfkennis centraal.

Vaak staat het Theosofische gedachtegoed centraal, en komen andere spirituele systemen te weinig of zelfs niet aan bod. Het tweede uitgangspunt is toch vergelijkende studie? Zijn we misschien te weinig in die andere stromingen geïnteresseerd? Zijn we wel in staat tot dialoog met andere stromingen?

Zijn we teveel een elitair logegebeuren dat vooral naar binnen gekeerd is? Zijn we wel in staat om ons naar buiten toe te presenteren? Over hoe we dat doen zouden we beter moeten nadenken. Als we tenminste vinden dat dit moet.

We zouden een broederschap moeten zijn die ons gedachtegoed ook in de praktijk brengt. Onderling binnen loges en ook tussen loges zouden we onze manier van werken beter

V e r e n i g i n g s n i e u w s

kunnen afstemmen.

Doen we wel aan meditatie en andere oefeningen om onze bewustzijns groei te stimuleren? Of zijn we toch vooral schriftgeleerden?

Misschien consumeren we teveel (studie, cursussen) en zouden we meer moeten uitdragen.

We vergrijzen: We zullen veel harder moeten nadenken hoe we jongere mensen kunnen uitdagen om te komen. Wat hebben wij hen te bieden ??

Enkele concrete tips

Eens per jaar zouden alle sprekers bij elkaar kunnen komen om van elkaar te leren.

We zouden elkaars activiteiten kunnen bezoeken. In verband hiermee is het nuttig wanneer alle programma's in één chronologisch jaarprogramma worden samengevat.

Laat eens één persoon gedurende een avond zijn eigen visie presenteren. Vaak krijg je alleen maar fragmenten van iemands visie te horen.

We zouden een netwerk kunnen vormen, bijvoorbeeld via internet. Per loge zou één persoon daarvoor verantwoordelijk moeten zijn.

Iedere loge zou eens moeten nagaan wie binnen de loge de

kwaliteiten heeft om artikelen voor de *Theosofia* te schrijven.

Waar heeft dit weekend toe geleid?

Veel deelnemers zullen stof tot nadenken hebben gekregen. Sommigen zullen concrete tips hebben opgedaan waar zij in hun loges iets mee kunnen doen. Het weekend leverde niet een eenduidige en voor ieder geldende manier van werken op, en dat is misschien ook helemaal niet nodig. Zou die eenvormigheid niet strijdig zijn met onze verschillen in geaardheid en denken? Is het enige dat zinvol is misschien dat we elkaar onze eigen manier van werken hebben laten zien in de hoop dat de ander daar wat aan heeft? Hierin was het weekend succesvol. Dank aan de mensen die het weekend organiseerden.

Jaap Slurink

The School of the Wisdom Adyar, Chennai, India:

Van 7 januari 2002 tot 14 februari 2002 wordt in Adyar een school georganiseerd met als thema "J. Krishnamurti in het licht van het gedachtegoed van India", onder leiding van Dr. Ravi Ravindra.

Ravi Ravindra is adjunct professor in de fysica aan Dalhousie University in Halifax, Canada en professor in de vergelijkende godsdiensten. Hij heeft meer dan 100 artikelen over natuurkunde, filosofie en religie op zijn naam staan en schreef verscheidene boeken.

De volgende vragen van Krishnamurti worden verkend: "Is er iets heilig, of is alles gedachte, voorbijgaand, niet blijvend? Is er iets dat niet door de gedachte geraakt kan worden, en dus onaantastbaar, tijdloos, eeuwig en heilig?" E.e.a. wordt bezien in het licht van het Indiase gedachtegoed, vooral de Upanishaden, de Yoga Sutra's en de Bhagavad Gita. Er wordt speciale aandacht besteed aan de begrippen van het heilige, gedachte, tijd en stof vanuit de visie van Krishnamurti en oude Indiase teksten.

Aanbevolen literatuur: *Yoga and the Teachings of Krishna* door Ravi Ravindra (TPH, Adyar, 1998) en *Krishnamurti: Two Birds on One Tree* door Ravi Ravindra (Quest Books, Wheaton, Illinois, USA, 1995).

Mocht u geïnteresseerd zijn deze School of the Wisdom bij te wonen, neemt u dan contact op met de voorzitter van de T.V.N.

CONTRIBUTIE 2002:

Een tijdje geleden heeft u bericht thuis gehad over de betaling van de contributie voor het jaar 2002. Heeft u de machtigingskaart voor de incasso-giro al ingevuld en opgestuurd? Zo nee, dan dient u zelf de contributie vóór 31 december 2001 in guldens over te maken. Vast bedankt voor de moeite!

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht ontnomen worden wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningeën of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland

Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
Tel. (020) 676 56 72, fax (020) 675 76 57
e-mail: books@theosofie.nl

		Prijs in Euro's:	Prijs in Guldens:
Spierenburg	avadhuta gita van dattatreya - een boek over raja yoga* (g)	9,76	24,50
Spierenburg	de pelgrimstocht van de ziel - oud-syrische vertellingen* (g)	7,94	17,50
Spierenburg	over 25 incarnaties van de dalai lama* (g)	17,92	39,50
Spierenburg	de philonische geheime leer - de kabbala van philo van alexandrië* (g)	13,50	29,75
Compiled and annotated by H.J. Spierenburg:			
Spierenburg	the inner group teachings of h.p. blavatsky* (p)	21,33	47,00
Spierenburg	the new testament commentaries of h.p. Blavatsky*	20,19	44,50
Spierenburg	the buddhism of h.p. blavatsky* (p)	22,80	50,25
Spierenburg	the vedanta commentaries of h.p. blavatsky* (p)	19,97	44,00
Spierenburg	h.p. blavatsky on the gnostics* (p)	21,33	47,00
Spierenburg	the veda commentaries of h.p. Blavatsky*	19,85	43,75
Spierenburg	astrology of a living universe - blavatsky on astrology*	14,97	33,00
Spierenburg	t. subba row - collected writings vol. i* (p)	24,96	55,00
Spierenburg	t. subba row - collected writings vol. ii* (p) (deze uitgave wordt spoedig verwacht)	24,96	55,00
Blavatsky	collected writings, compiled by boris de zirkoff 14 vols., price per vol. (Wg)	35,39	78,00
Blavatsky	collected writings volume xv - index (Wg)	35,39	78,00
Fortune	de mystieke kabbala - sleutel tot de kennis der wetten van geest ziel en lichaam* (p)	18,24	40,20
Hoskins	reflections on time, duration and immortality (p)	4,54	10,00
Poncé	kabbalah - an introduction and illumination for the world today (p)	19,06	42,00
Shafir	the zen of listening - mindful communication in the age of distraction (g)	32,90	72,50

* Levering alleen aan particulieren

Deze uitgaven zijn verkrijgbaar via de erkende boekhandel of rechtstreeks bij de uitgever, tenzij anders vermeld. Wij zijn maandag tot en met vrijdag van 10.30 tot 17.00 uur geopend. Prijswijzigingen voorbehouden. Fondslijst op aanvraag.